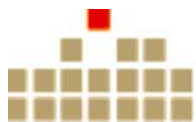

Østfoldslekt

SLEKT OG DATA
ØSTFOLD

Digitalt medlemsblad, nr. 2-2020

INNHold bl.a:

**Foreningens
Ærespris til Henning
Pytterud s. 2**

**En kveldstur over
grensen s. 4**

Datahjørnet s. 9

**Eriksen-slekta fra
Trøgstad s. 14**

**Oldefars
framtidsvisjoner s. 28**

Kjære medlemmer!

Foreningens Ærespris til Henning Pytterud!

Slekt og datas ulike regionale foreninger har muligheten til å utdele en spesiell påskjønnelse til medlemmer som utmerker seg ved å bidra på ulike måter til felles beste og nytte. Som det står i statuttene for prisutdelingen, senest revidert i desember 2018:

«Æresprisen tildeles medlemmer av Slekt og Data Østfold som over lengre tid og uten egen fortjeneste har gjort en spesielt stor innsats til fordel for Slekt og Data Østfold. - - -

Ved valg av kandidat skal det legges vekt på ett eller flere av følgende punkter: a) at kandidaten har utøvd et arbeid som inspirerer andre til å arbeide med slektsforskning; b) hjulpet andre slektsforskere; c) opplæring av slektsforskere; d) arbeidet med tilgjengelig-gjøring av slektsforskermateriale; e) deltatt i viktige organisatorisk arbeid - - -»

Styret i Østfold, som også fungerer som bedømmelseskomite, besluttet i mars å tildele Pytterud æresprisen for 2020 og med følgende begrunnelse:

"Æresprisen Lille Bjørn for 2020 tildeles Tor Henning Pytterud, som gjennom mange år har gjort en spesiell innsats til fordel for foreningen. Han har vært medlem siden 2011, og styremedlem siden 2014. Han er aktiv på mange felt, inklusiv lokallhistorie, fotografering og digitalisering. Han har som kontaktperson for lokallaget i Mysen, samt distriktsforeningens web-ansvarlig og "teknisk sjef" nedlagt mye arbeid gjennom lang tid.

Det er en stor glede for foreningen å hedre Tor Henning Pytterud ved å tildele han denne æresprisen".

Meningen var å tildele Pytterud Lille Bjørn, samt medfølgende diplom, på Årsmøtet på RAM i mars, men slik ble det jo ikke i år. Leder overrakte derfor nylig prisen ved et felles arbeidsmøte.

Prisen har blitt utdelt kun to ganger tidligere i Østfold, til Anne Marie Sandhaug i 2016 og Odd Marthinsen i 2019.

Godtfolk!

Vi lever ennå i «koronaens tid», men det er tegn på at de strenge bestemmelsene slippes litt opp etter hvert.

Foreningens medlemsmøter, kurs og brukermøter ble avlyst i våres, og det savner vi alle sammen. Styret selv har siden midten av mars holdt sine møter kun «på nettet», dvs. som digitale møter med video og lyd.

Også det viktige Årsmøtet måtte avlyses i mars. Vi har vurdert muligheten for å avholde Årsmøtet på nettet, men fant ut at dette ble for komplisert.

Riktignok er medlemmene våre i uvanlig stor grad «digitalt anlagte», men å avholde valg, diskutere og stemme over regnskap og budsjett, med videre, mener styret blir for komplisert å gjøre korrekt etter regelverket.

Vi satser derfor på et ordinært «fysisk» årsmøte i begynnelsen av september. Foreløpig holder vi på torsdag 3. september på ettermiddagen, på Oscar Torpsalen i gamle Skjeberg rådhus. Salen er stor nok til

å huse eksempelvis femti medlemmer, med god avstand.

I dag er denne salen «korona-stengt», men medlemmene vil bli varslet i god tid om endelig tid og sted. Årsmøte-dokumentene har ligget tilgjengelig på foreningens hjemmeside siden tidlig mars.

I mellomtiden har styret drøftet muligheter for å bedre kommunikasjonen med medlemmene i form av nye publiserte kilder og slekt-stoff på nettsiden vår, større aktivitet på Facebook-siden, flere utgivelser av Østfoldslekt i året, og liknende.

Styret har vært i kontakt med Østfold interkommunale arkivselskap (IKA) og tilbudt seg å bistå med digitalisering av arkivmateriale fra kommunene i Østfold. IKA var glad for henvendelsen, men foreløpig er det nettopp smittestriksjonene som setter klare grenser for slikt arbeid på arkivet på Borgenhaugen.

Vi oppfordrer medlemmene til på sine måter, å bedre de digitale kildene våre i Østfold, ved å delta i

transkribering-grupper (FT 1920), gravregistreringer, skrive små epistler til tidsskriftet vårt, delta på foreningens diskusjonsfora og «hjelpesider», på Facebook og Slechtsforum.

Margaret Strand og Henning Pytterud har lagt ut en del tips og veiledninger på foreningens hjemmesider, herunder om «Family-Search», «skanning av dokumenter», «typografi», «sikkerhetskopiering», «OCR», samt om «rapporter fra Legacy til Word».

Vær aktiv og hold ut!

Morten
Edvardsen

En kveldstur over grensen

I fjor høst fikk jeg en forespørsel fra en mossedame som hadde en svensk tippoldefar. Hun hadde hørt i familien at han skulle være av adelig opphav. Hun visste at oldefaren Johan Petersen skulle være født i Torp ca. 1867, og at han flyttet som barn med sin mor først til Onsøy og deretter til Glemmen. Hun opplyste meg at han ble gift i Glemmen i 1892 og at faren hans skulle hete Jan Peter.

Det er nå greie kilder lett tilgjengelige på nettet for å jobbe med slekt fra sør-vest Sverige, så etter bare én kvelds arbeid kunne jeg opplyse henne om hvor det fine navnet hun hadde hørt om stammet fra.

Men første regel når man skal ta fatt på en genealogisk reise er å sjekke de sikre fakta. Da var det å finne frem Johans vielse fra Digitalarkivets skannede kirkebøker og se med egne øyne hva som sto der.

av Margaret H. Strand,
Slekt og Data Østfold

redaktor@of.slektogdata.no

59	Arbeider	Johannes Peter	Sagarheiden	Sverige	1867	16/4 82	Arbeider
	Sjæl	Josifine Marie Gundersen	Lohellen.	Gårdbyfiden	1875	25/4 89	Sjæl
	Arbeider	Jan Peter	Sagmeister Ludvig Olsen	Lisela	13-28-27		Arbeider
	Sjæl	Arneken Gundersen	Sagmeister Ole Olsen	Lohellen.	11		Sjæl

Glemmen Ministerialbok nr. 11, 1878-1917, s. 637. Hans fornavn er skrevet Johannes, og ikke Johan som jeg fikk oppgitt.

Klokkerboka hadde ikke flere opplysninger. Jeg tittet da på hans konfirmasjon i Glemmen, og dette viste seg å være nyttig i det videre søket, da etternavnet hans ble nedtegnet litt annerledes i den protokollen: **Johannes Janson**, med **Petersen** i parentes. Fødsels- og døpsdatoer var også oppgitt (8/7 1867 og 15/7), fødested **Torp, Sverige**, og foreldre **Arb: Jan Peter** og **Maria Helena Svendsdtr.**

Da var jeg klar for å ta turen over grensen.

Det svenske nettstedet **Arkiv Digital** blir bare bedre og bedre. Man kan nå søke i mange indekserte databaser, i tillegg til de skannede kildene. Da tok det bare noen tastetrykk før jeg hadde følgende treff fra **husförhörslängder** (som er lagt inn i en database som heter «**Befolkningen i Sverige 1860-1947**»). Det forekommer en del transkriberingsfeil der, (heldigvis har de en retteknapp slik at man kan bidra med korreksjoner), men likevel er det en fantastisk og omfattende database.

Husförhörslängder dekker som regel en periode på 5 eller 10 år, og da de svenske prestene som regel var flittige å føre inn ikke bare flytting til og fra sognet, men også flytting innenfor sognet, med sidehenvisninger, er det ofte lett å følge en persons bevegelser frem til vedkommende krysser grensen til Østfold.

Jeg fant da flere treff på Johannes og på hans far i denne databasen, men viser her bare ett eksemplar av hver.

Johannes Jansson, född 1867-07-08 - BiS, Befolkningen i Sverige 1860-1947

Skriv ut

Rätta

Kopiera

Bokmärk

Inställningar

Lägg till i släktträd

Förnamn	Johannes
Efternamn	Jansson
Födelsedatum	1867-07-08
Födelseplats i källan	Torp
Födelseförsamling (normerat)	Torp, Älvsborgs län
Boendeförsamling	Torp, Älvsborgs län
Plats	Lösdrifvare
Tidsperiod	1881 - 1890

Länkar

[Källa: Torp AI:16 \(1881-1890\) Bild 392 / Sida 390](#)

[Födelsebok: Torp C:7 \(1861-1896\)](#)

Samma hushåll

Maria Helena Svensdotter	1834-05-28
Johannes Jansson	1867-07-08

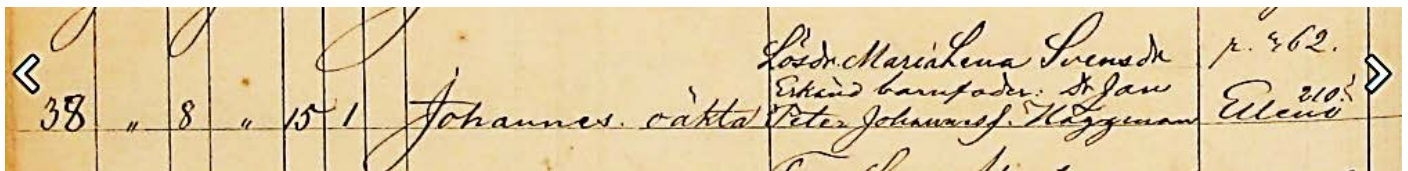
Genväg r5.p26517643

Om du hittar felaktiga uppgifter i registret, använd knappen "Rätta" ovan.

Registerposten är skapad i samarbete med MyHeritage

Källa: Arkiv Digital AD AB

Johannes og hans mor var å finne i tre etterfølgende husförhörslängder for Torp, hver gang registrert blant «Lösdrifvare». Og som dere ser over, får man nyttige kildehenvisninger (länkar) som gjør det videre arbeidet lettere.

*Dåpen: ArkivDigital: Torp (P) C:7 (1861-1896) Bild: 32 Sida: 47. Nr. 38. År 1867.
(f.) Juli 8. (döpt) Juli 15. Johannes oäkta. Lösdr. Maria Lena Svensdr. Erkänd barnfader: Dr. Jan Peter Johannesson Häggman. P. 362. 210 Ellenö. (Moderens ålder) 34. Vittner: Torp. Lars Andersson i Furukärret. H. Sofia Magnusd. under Ellenö.*

Jan Peter Häggman, född 1845-03-04 - BiS, Befolkningen i Sverige 1860-1947

Skriv ut Rätta Kopiera Bokmärk Inställningar Lägg till i släkträd

Förnamn Jan Peter
Efternamn Häggman
Födelsedatum 1845-03-04
Födelseplats i källan Torp
Födelseförsamling (normerat) Torp, Älvsborgs län
Vigseldatum 1874-01-03
Boendeförsamling Ödeborg, Älvsborgs län
Plats Rubbestad
Tidsperiod 1876 - 1885

Länkar

[Källa: Ödeborg Al:19 \(1876-1885\) Bild 225 / Sida 216](#)

[Födelsebok: Torp C:5 \(1822-1858\)](#)

[Födelsebok: Torp C:6 \(1828-1860\)](#)

Samma hushåll

Jan Peter Häggman	1845-03-04
Anna Stina Jakobsd:r	1834-12-18
Lydia	1866-09-05
Adelina	1873-09-06
Mina	1876-06-08

Genväg r5.p24216460

Om du hittar felaktiga uppgifter i registret, använd knappen "Rätta" ovan.

Registerposten är skapad i samarbete med MyHeritage

Källa: Arkiv Digital AD AB

Johannes' far, Jan Peter Häggman, med sin hustru og barn

Fødselsboken var neste prioritet, og det bekreftet min mistanke om at Maria var ugift. Se skjermbildet øverst på forrige side.

Her var jo et «fint» etternavn, men faren var jo oppgitt å være Dr. = dreng (og ikke doktor, som jeg tenkte første gangen jeg var borti en svensk kirkebok for noen tiår siden).

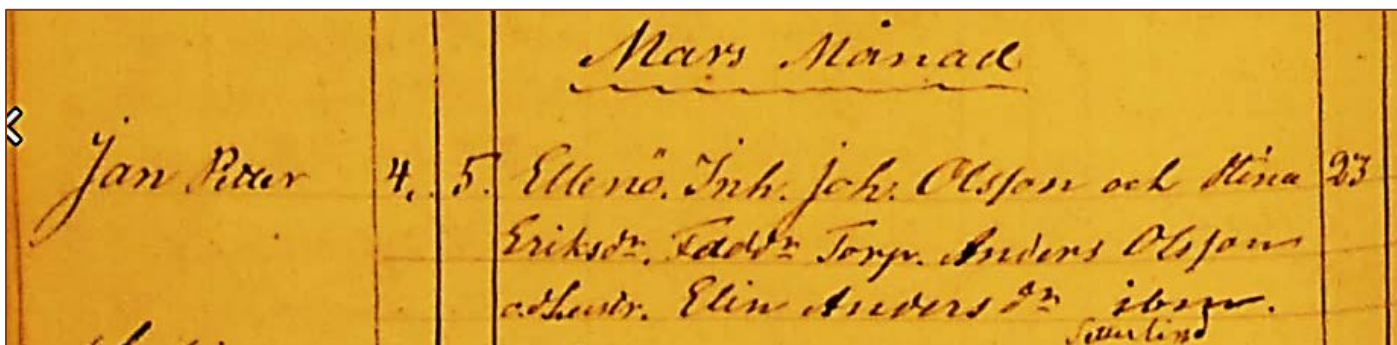
Det viste seg fra nye søk i «Befolkningen i Sverige 1860-1947», som jeg nevnte tidligere, at Johannes' far var gift og bosatt et annet sted i bygda med sin familie. Men han bodde også en periode i nærliggende Ödeborg og Valbo-Ryr. Han var blitt viet, ifølge det som var oppgitt i disse sognetellingene, til Anna Stina Jakobsdotter den 3. jan. 1874, og var fremdeles en ungkar på tidspunktet Johannes ble unnfanget. Men vi ser at paret hadde barn født før vielsesåret. Det lønner seg ofte å titte på

originalopptegetninger i tillegg til transkriberte, og ved søk i **husförhörslängden** for Torp 1871-75 fant jeg en interessant opplysning.

Datteren Lydia, født i september 1866, var oppgitt å være **hustruens** uekte datter. Jeg fant ikke vielsen på den oppgitte datoen i Torp, Färgelanda eller Ödeborg. Så jeg søkte da i **Födelse och dopböcker** og fant at Lydias mor var oppgitt å være «Pige». **Husförhörslängden** for 1866-70 viste at Anna Stina hadde to uekte barn, født i henholdsvis 1864 og 1866, med sin trolovede, løsgjengeren Johannes Svensson, som så hadde forsvunnet i 1867.

Et nytt søk etter vielsen til Anna og Jan Peter i Torp ga omsider resultat og jeg oppdaget noe jeg skulle ha skjønt før – hadde jeg tatt meg tid å lese overskriftene i kolonnene – at innføringene var registrert i den rekkefølgen de tok ut lysning, og ikke etter vielsesdatoen. Da stemte jo vielsesdatoen i **husförhörslängden**, men de var innført på forrige side «1. nov. 1873» i **Vigda**.

Arb. Jan Petter Häggman	45 $\frac{4}{13}$	Torp	74 $\frac{2}{7}$
Hv. Anna Stina Jakobsdotter	34 $\frac{18}{12}$	Färgelanda	74 $\frac{2}{7}$
Barn: hustruens ö. Lydia	66 $\frac{5}{9}$	Torp	
u: gemmantans ö. Adelin	73 $\frac{6}{9}$	a	

Dåpen til Jan Peter/Petter. ArkivDigital: Torp (P) A1:8 (1841-1845) Bild: 131 Sida: 124

Wälthberg					
Sold. Johannes Olofson Häggman	4	21	Torp	11/11/1844	45
Hustru Anna Eriksdotter	24	22	Färgelanda	11/11	
Son Jan Petter	4	45	Torp		

Jan Petter med sine foreldre

En tidligere *husförhörslängd* viste Jan Peters far som *Inhyses Johannes Olsson*, men da han ble soldat ble han for første gang nedtegnet med etternavnet *Häggman*. Det ser derfor ut til at faren får dette etternavnet mens han er i militærtjeneste, noe som var vanlig i Sverige den gangen. Noen ganger kunne soldaten tildeles et navn slik som Rask eller Stark for å beskrive en egenskap han hadde, for en del år tilbake var jeg borti en Gustav Säll (salig eller lykkelig). Andre ganger kunne soldaten få etternavn etter noe i naturen, navnet til kompaniføreren eller soldatorpet. Noen ganger ble dette navnet borte etter endt tjeneste, andre ganger kunne det gå i arv i generasjoner. Dette ble mer vanlig mot annen halvdel av 1800-tallet. Noen ganger kunne en annen ubeslektet soldat i samme kompaniet ble gitt samme etternavn når én sluttet,

så man kan ikke anta at personer med samme etternavn nødvendigvis er beslektet.

Jeg brukte da flere *husförhörslängder* for å supplere opplysningene om familiene og søsken til min oppdragsgivers aner i rett linje. Og jeg brukte deretter online-databasen *Släktdata* <www.slaktdata.org> for raskt å finne fødsler og dødsfall til barna til Johannes Olsson Häggman.

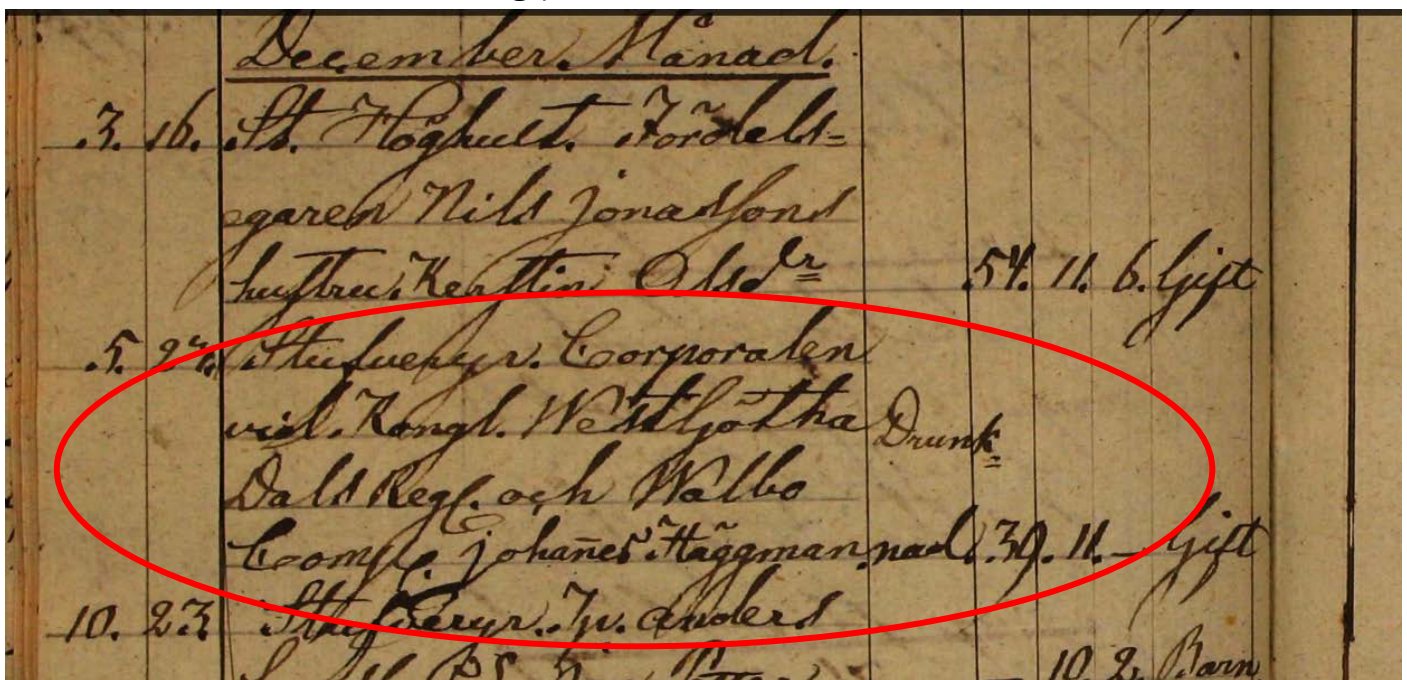
Johannes ble *Corporal*, men døde i ung alder, før han ville ha fylt 40, av drukning. Han hadde rukket å bli far til syv barn, den yngste var kun halvannet år da han omkom i desember 1860.

Det var dette jeg rakk å finne på en «kveldstur over grensen» og mossedama var godt fornøyd med resultatet, selv om virkeligheten viste seg å være noe annerledes enn hun hadde tenkt seg på forhånd. Men hvem vet,

kanskje vi treffer på noen adelige når vi fortsetter arbeidet bakover?

Födelseregister Torp-F4 (150703)	
Registret är senast uppdaterat: 2008-11-11	
Detaljinformation	
Löpnummer:	33790
Sidnummer:	127
Ordningsnummer:	C6
Födelsedatum:	1852-05-09
Dopdatum:	1852-05-10
Kön:	M
Förnamn:	Zacharias
Adress:	Stuveryr
Faderns titel:	Soldat
Faderns förnamn:	Johannes
Faderns efternamn:	Olsson Häggman
Moderns förnamn:	Stina
Moderns efternamn:	Eriksdotter
Moderns ålder:	30

Eksempel på et treff fra Släktdata. Nettsiden har transkriberte kirkebøker fra store deler av Sverige, men mest fra sør-vest, som er landsdelen innvandrere til Østfold oftest kom fra.

TIPS: Har man spørsmål om et bestemt slektsnavn eller en familie, kan man henvende seg til Sveriges Släktforskarförbunds «*Anbytarforum*» der etterlysningene er inndelt i flere emner og underkategorier. Man kan f.eks. søke på *Landskap/Socknar* eller *Släktnamn*. *Släktnamn* er videre inndelt i bl.a. *Kungliga släkter*, *Adel*, *Medeltida släkter*, *Smed och vallonsläkter*, og øvrige slektsnavn alfabetisk. Rötters Anbytarforum finner man på <<https://forum.rotter.se>>.

Datahjørnet

Nyttige gratisprogram for bildebehandling

Photoshop og *Lightroom* er ledende verktøy for bildebehandling. *Lightroom* kan arkivere og lagre informasjon om bildene samtidig som det har rikelig med funksjoner for bilderedigering. *Photoshop* har meget omfattende funksjoner for bilderedigering. Selv i «Elements», som er en billigutgave til tusenlappen, er det omfattende muligheter.

Det finnes også mange bra program som er gratis og de kan være bedre enn betalprogrammene til noen oppgaver. Det vil

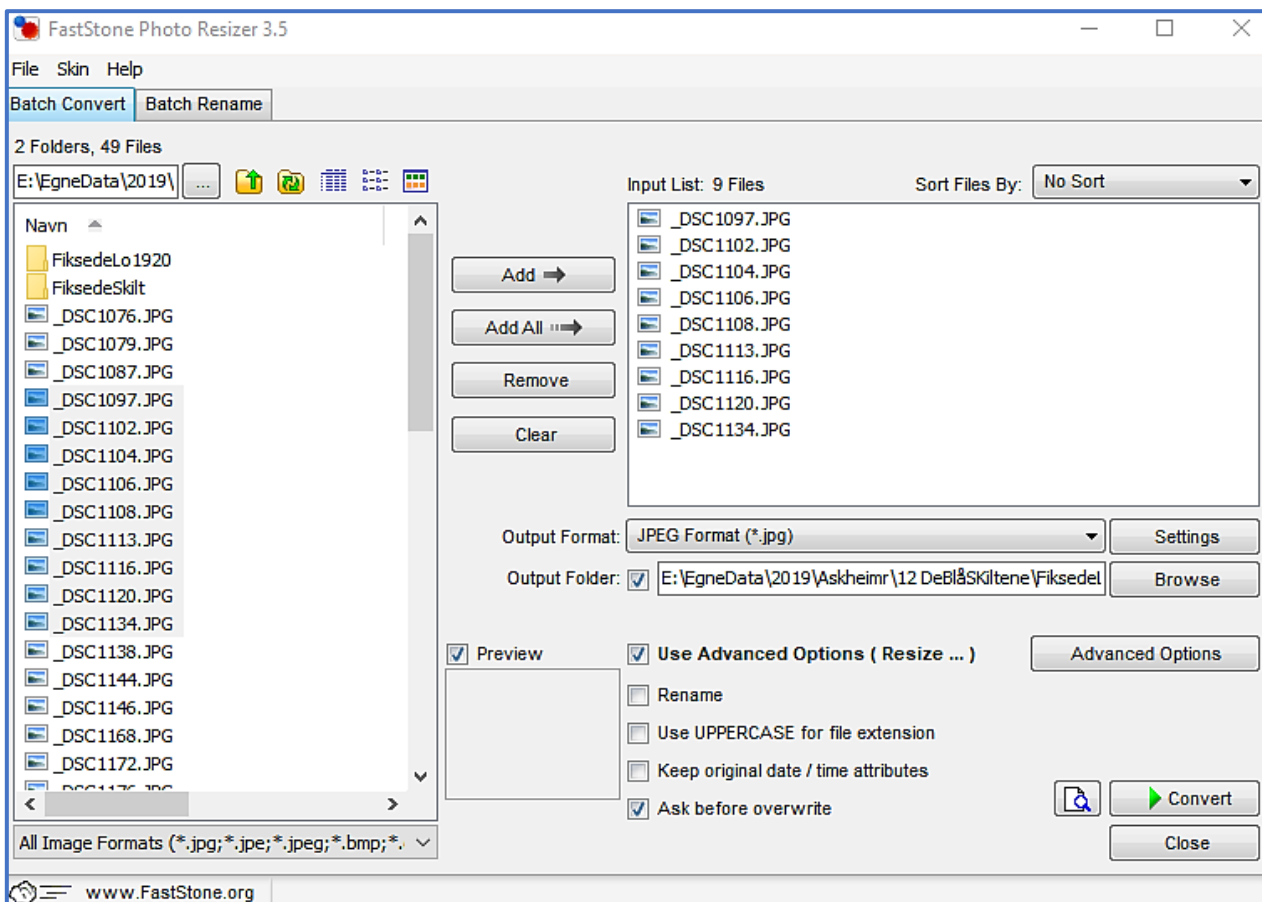
kreve litt innsats å sette seg inn i hvordan du kan utnytte programmene, men med beskrivelsen her bør det være mulig å danne seg en oppfatning av hva programmene kan gjøre.

GIMP er en direkte konkurrent til *Photoshop*. Programmet har litt uvant struktur og det vil kreve litt for å bli kjent med mulighetene. *GIMP* er meget rik på funksjoner for bilderedigering og finnes i versjoner for alle plattformer.

Faststone PhotoResizer kan behandle hundrevis av bilder satsvis. Det er også funksjoner for å endre filnavn på mange filer.

Du velger hvilke filer du vil behandle ved å plukke fra fillisten.

Faststone photo resizer

*Ved å velge «Advanced options» i Faststone PhotoResizer
kan du velge en eller flere av følgende operasjoner:*

Resize	Endrer oppløsningen på bildet, for eksempel når du skal legge det ut på nettet eller ønsker en lavere oppløsning for distribusjon. Du kan velge endring i prosent, pixel eller ved å angi lengste side i antall pixel.
Rotate	Roterer bildet 90 grader ene eller andre vei eller 180 grader. Kan også vende bildet (speilvende) vertikalt eller horisontalt.
Crop	Beskjærer bildet. Siden alle bildene i lista beskjæres på samme måten, er denne funksjonen mindre praktisk.
Canvas	Endrer størrelsen på bildet. Hvis du reduserer størrelsen, blir det en beskjæring. Hvis du øker størrelsen, får du en hvit ramme rundt bildet. Alle bildene i lista behandles likt.
Color Depth	Endrer antall farger eller antall gråtoner. Ganske eksotisk funksjon som sjelden er nyttig.
Adjustments	Kan endre en rekke egenskaper som kontrast, lys, farge og «sharpen». Det er også mulig å lage negativ, svart/hvit eller sepia. De forskjellige endringene kan skreddersys ved å endre verdier og du ser effekten direkte på ett av bildene.
DPI	Setter ny oppløsning på bildene. Du angir ny oppløsning separat vertikalt og horisontalt.
Text	Redigerer inn tekst på bildene. Du kan sette inn egen tekst eller hente tekst fra metadata i bildet. Det er mange muligheter for font, størrelse og plassering.
Watermark	Setter et vannmerke på bildet ved å redigere inn en logo fra en bildefil.
Border	Setter ramme på bildene. Du kan velge tre forskjellige rammetyper, samt velge størrelse på dem.

Programmet egner seg godt til etterbehandling av fotograferte dokumenter. Slike bilder har lett for å bli grå, og man kan med fordel øke kontrasten med 20 til 40 prosent, lys med 30 til 40 prosent og «sharpen» med 10 til 20 prosent. Prøv deg fram. Hva som blir «best» avhenger av eksponeringene.

XnConvert kan også behandle mange bilder under ett. Det er så mange funksjoner at det vil føre for langt å omtale alle. Det er i størrelsesorden 80 forskjellige funksjoner inndelt i 4 grupper. Du kan plukke funksjoner fra ei liste

og sette sammen til et slags skript.

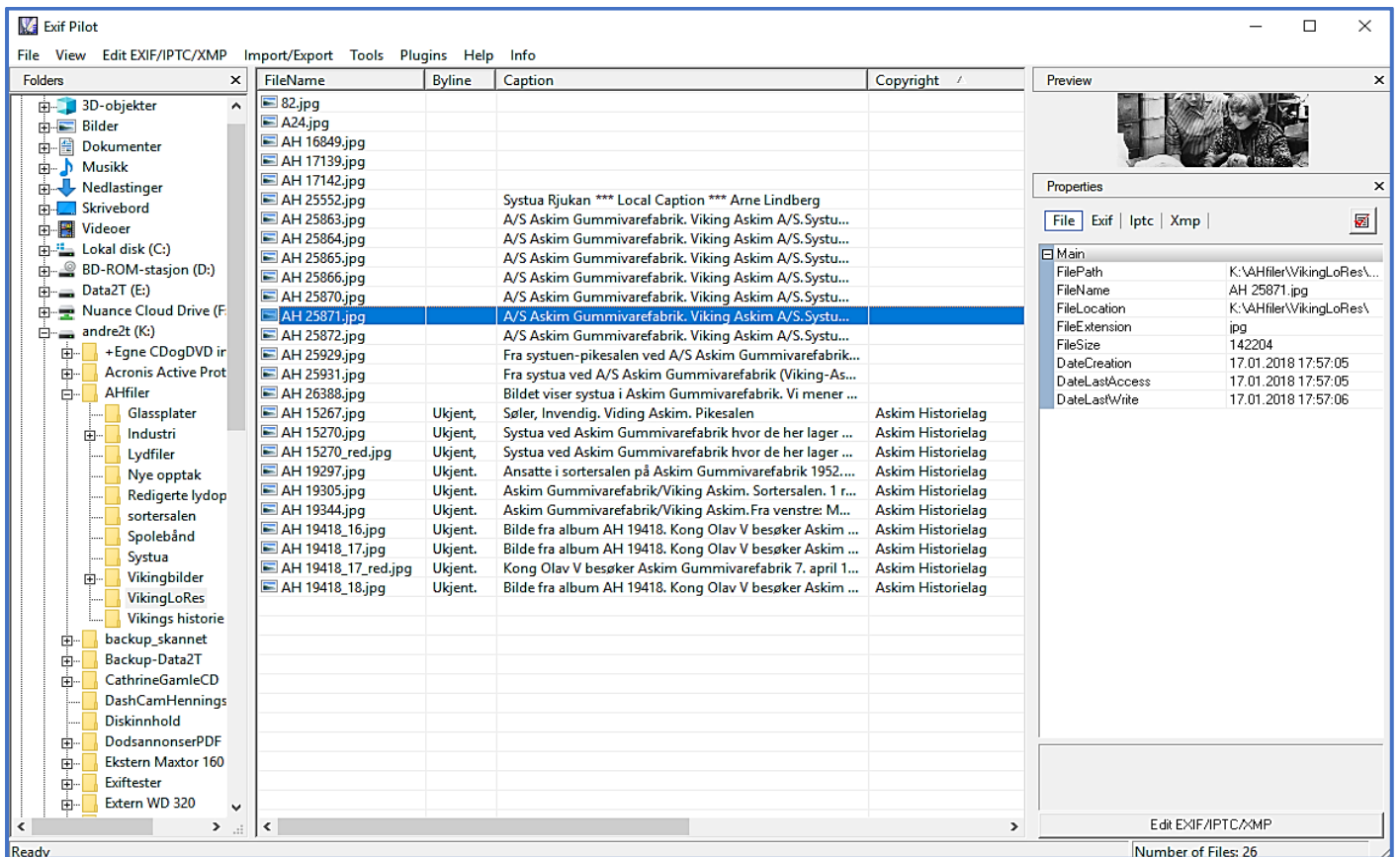
XnViewMP er et bildevisingsprogram som viser bildene med litt metadata ved siden av. Dette kan være nyttig hvis du skal sammenligne bildene og vil vite oppløsning og dato.

FastStone Image Viewer kan være et praktisk program for visning av bilder. Gir bra oversikt og er kjapt i bruk.

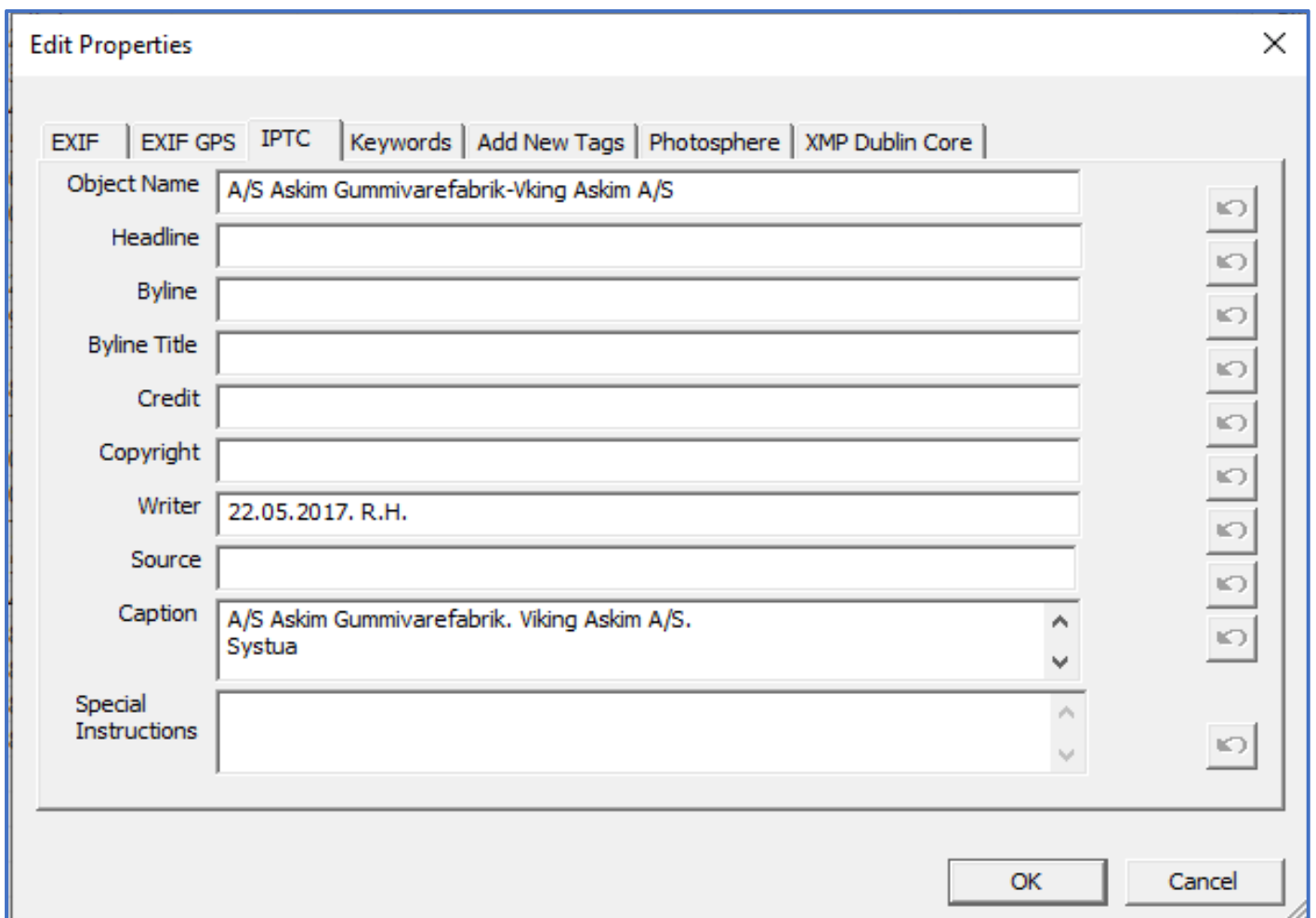
EXIFPilot er et annerledes program for visning av bildene. Programmet viser en liste over

bildene i en aktuell mappe. Du kan selv velge hvilke metadatafelt du vil vise. Du kan også redigere inn metadata.

ScanTailor er et snodig program med funksjoner man ikke trodde fantes. Programmet er litt annerledes enn vanlig, men har funksjoner som er nyttige i etterbehandling av skannede dokumenter og spesielt bøker. Hvis du skanner høyre og venstresiden under ett, kan programmet splitte dette i to separate filer. Det kan også rette opp bøyde linjer og beskjære sidene.

Exif Pilot

Lydtilkobling til PC

Fra tid til annen kan det være ønskelig å koble lydenheter til datamaskinen. I enkleste form er dette mikrofon og høretelefon, men det kan også bli aktuelt med andre ting.

Bærbare maskiner har gjerne bare to tilkoblinger og det er nettopp mikrofon og høretelefon. Det er gjerne slik at hvis du kobler til en ekstern, vil den interne kobles vekk. Det er lett å lage hyling når man begynner å koble til slike enheter. Den innebygde mikrofonen og høyttaleren er gjerne kontrollert slik at mikrofonen ikke fanger opp det som høyttaleren sender ut. Det er det som lager hyling. Hvis du kobler på en ekstern høyttaler, må du selv sørge for at mikrofonen ikke fanger opp lyden derfra. Med høretelefoner er det selvfølgelig ikke noe problem.

På stasjonære PCer kan kontaktene for mikrofon og høretelefon være på fronten, men andre

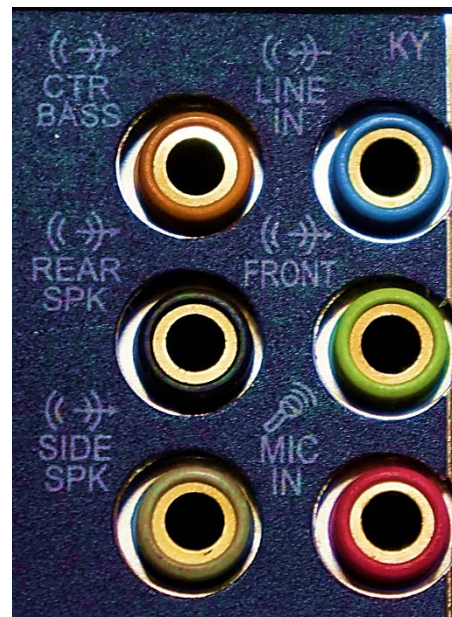
kontakter finnes på baksiden. Hvis du har «surround» lyd eller såkalt 5+1 eller 7+1 har du sannsynligvis 6 kontakter på baksiden og hver av dem er to lydkanaler, dvs. stereo. Symbolene og fargen på kontaktene er standardisert.

Her ser vi et eksempel på kontakter foran på en stasjonær PC, tilsvarende er også vanlig på bærbare. Kontakten til venstre er mikrofon og til høyre er for høretelefon.

I neste spalte ser vi et eksempel fra baksiden på en stasjonær PC. De tre kontaktene til venstre finnes bare på utstyr med «surround» lyd og brukes for basshøyttalere og høyttalere på siden og bak. Vi sier ikke mer om

disse. Symbolene med pil og «doble parenteser» kan være bortimot umulig å skille fra hverandre.

De tre kontaktene til høyre er «linje inn» (blå), «front» (grønn) og «mic inn» (rød).

«Front» og «mic inn» er omtrent det samme som høretelefoner og mikrofon på fronten.

Hva kan vi koble til disse kontaktene?

Mikrofon eller «mic inn»	En enkel dynamisk mikrofon. De fleste mikrofoner med kontakter som passer kan brukes, men det finnes mikrofoner som er levert med bestemte PCer som krever strømtilførsel som ikke vil virke. Det bør også være en stereomikrofon, se etter en ekstra ring på pluggen. Du kan ikke koble en MP3-spiller eller lignende utstyr til denne, signalet fra en slik enhet er for sterkt.
«Front» eller høretelefon	Noen ganger kalles denne også «line ut». Her kan du koble til «aux»-inngangen på en forsterker eller annet utstyr. Strengt tatt er ikke høretelefon og «line ut» det samme, men forskjellen er ikke større enn at de går sammen. Pass på å skru ned voluminstillingene når du kobler til ukjent utstyr.
«Line in»	Kan kobles til «line ut» eller høretelefonutgangen på andre enheter. Pass på å skru ned volumet når du har med ukjent enheter å gjøre.

Audacity

Audacity er et nyttig program når du skal behandle lyd. Programmet har utallige funksjoner for opptak, avspilling og manipulering av lyd. Programmet er gratis og dekker de fleste behov. Et tips som kan være viktig kan vi ta med. I utgangspunktet vil *Audacity* sende lyden videre selv om du gjør opptak.

Det vil si at du vil høre lyden i høretelefonene. Dette må du slå av hvis du skal ta opp det som går til høretelefonene.

Gjenstridig dato i Excel

I utgangspunktet er cellene i Excel formatert i noe som kalles standard. Det betyr at Excel tolker det som skrives inn og avgjør hva det er sannsynlig at det er. Hvis det er rene tall eller desimaltall, vil det høyre-justeres og alle desimaler beholdes. Hvis det er bokstaver og spesialtegn, vil det tolkes som tekst og venstre-justeres. I noen tilfeller vil Excel tolke innholdet feil. Det gjelder hvis vi eksempelvis skriver «18.4», som vil tolkes som dato og vises som «18.apr».

Dessverre er det for sent å endre format når innholdet først er skrevet inn.

Hvis du velger «Format» på «Hjem»-fanen og «Formater Celle» kan du velge «Tekst», men det som skulle vært 18.4 er nå blitt 43939 som er slik Excel lagrer datoer internt. Det skjer selv om beskrivelsen for «Tekst» påstår at innholdet blir gjengitt nøyaktig slik det skrives.

Hvis du endrer formatet til «tekst» før du skriver inn noe, går det bra. Du kan også slette 43939 og skrive inn 18.4 på nytt.

Videopresentasjoner

tilgjengelige på nettsiden til Slekt og Data Østfold

Vår dataekspert, Henning Pytterud, har laget videopresentasjoner om følgende emner:

- Sikkerhetskopiering av filer på datamaskin
- En introduksjon til bruk av OCR programmer
- Hvordan konvertere slekts-opplysninger fra en Legacy-fil til Word (evt. et annet tekstbehandlings-program), f.eks. for å kunne lage en slektsbok.

Styret håper at dere vil ha nytte og glede av disse presentasjonene i den perioden vi ikke kan treffes til regulære møter. Flere emner legges til fortløpende, så følg med!

Presentasjonene finnes på: <https://slektogdata.no/nb/kilder-i-ostfold/teknisk-og-datatips>

Eriksen-slekta fra Trøgstad

Etterkommere etter Martin Julius Eriksen og Maren Bolette Steffensdatter

Eriksen-slekta regnes som en gammel Trøgstad-slekt og nå i dag må det sies å være riktig. Men også i vår slekt kom de vi anser som stamforeldre fra andre steder. Min oversikt starter med mine oldeforeldre Martin Julius «Jul» Eriksen (28.02.1854-08.11.1929) og hustruen Maren Bolette Steffensdatter (21.05.1855-12.12.1918).

De kom begge to fra Fet i Akershus og giftet seg 28.6.1878 i Fet kirke. Martin Julius kom fra husmannsplassen Veiby (under gården Tofsrud), han hadde 7 søsken og 2 halvsøsken. Foreldrene hans var Erik Jonsen og Karen Klemetsdatter.

Maren Bolette vokste opp på Fjeldsrud og hun var ett av de 14 barna til Steffen Olsen Ekra og Marie Nilsen Engedal Tostensdatter.

De bodde som nygifte på plassen Stenerud, sammen med de to eldste døtrene, hvorav den ene var født før foreldrene giftet seg, noe som er behørig notert i kirkeboka da hun ble døpt.

Rundt 1880 flyttet de til Tomter i Hobøl. Deretter gikk ferden videre til Spydeberg før de noen år etter det tok veien tvers over Øyeren og gjorde trøgstinger av seg.

Martin Julius og Maren Bolette

I perioden 1877 til 1897 fikk Martin og Maren 8 barn: døtrene Karen Sofie (1877-1889) og Elen Marie (1880-1888) døde begge unge, og det er først nå i år at det ble oppdaget at disse to i det hele tatt har eksistert. Barsedødsfall var vel den gangen noe som bare «skjedde» og som det ikke ble snakket mye om. Men det må uansett ha gjort et inntrykk på 7 år gamle Hanna at begge store-søstrene hennes gikk bort med 6 måneders mellomrom.

Men de andre seks levde opp og først kom datteren Hanna, deretter fulgte de 5 sønnene Erik, Martin, Steffen, Karl og Jørgen (min farfar). Av kirkebøkene ser vi at Hanna var født og døpt på

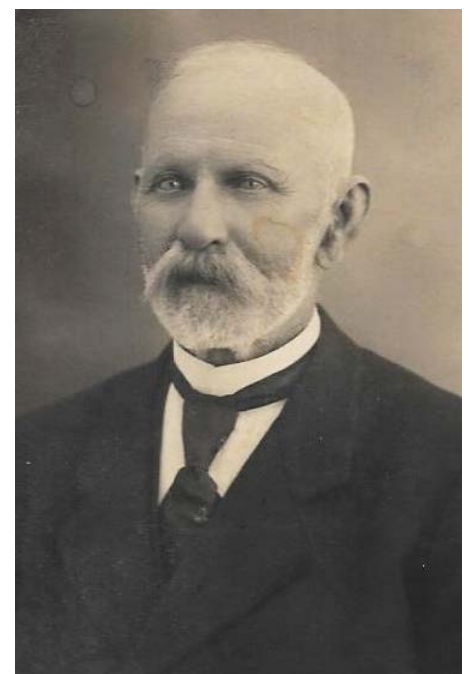
Maren Bolette og Martin Julius «Jul» Eriksen

Tomter i Hobøl, de fem guttene er alle født i Spydeberg og døpt i Hovin kirke.

I voksen alder flyttet Martin til Oslo og Steffen emigrerte til USA – de fire andre forble i hjem kom-

av Stian Eriksen

munen og giftet seg der. De 6 Eriksen-søsknene fikk tilsammen 10 barn, hvorav én fremdeles lever – min tante Elinor som fylte 93 år i februar nå i år.

Jeg har ikke klart å finne noen dato for når Martin Julius og Maren Bolette flyttet til Trøgstad, men folketellingen for 1910 viser at på det tidspunktet hadde eldstebarnet Hanna giftet seg med Edvard Johansen og de var bosatt på Tangen med sine to første barn. Martin Julius og Maren Bolette var bosatt på Sand (Øvre Sand) på Sandstangen i Båstad.

Martin Julius er oppført som *forpagter av gaardsbruk* og Maren Bolette som *forpagter-hustru*. Øvre Sand var en staselig gård med vakker utsikt over Øyeren. Eier den gang var Karl Sand som var *fuldmægtig ved tømmerflødning*. Han hadde også *husbestyrerinde* Emma Raanes i husholdningen i tillegg til Jul og Bolettes fem sønner.

Sønnene Erik og Martin er oppført med at de arbeider med tømmerfløting om sommeren og jordbruksarbeide om vinteren. Steffen og Karl arbeider begge to på gårdsbruk, Jørgen står kun oppført som «sønn» – han gikk fremdeles på skolen i 1910. Et interessant punkt ved denne folketellingen er at Martin Julius kun står oppført som Jul Eriksen, og alle sønnene er oppført med Julsen som etternavn! Dette er så vidt jeg vet eneste gangen dette forekommer – i alle andre sammenhenger brukes Eriksen som etternavn.

Hanna Eriksen Tangen (1882-1964)

Hanna giftet seg med Edvard Johansen Tangen (1881-1961). Edvard jobbet som dampskipsmaskinist, og Hanna var husmor. De fikk barna Ragnar (1907-1985), Ruth (1908-1992) og Ester (1912-2001).

De var bosatt på småbruket Tangen, som fremdeles er i familiens eie. Ruth Tangen overtok stedet etter sine foreldre, og da hun døde i 1992 ble det overtatt av hennes nevø Oddvar Hanssen som fremdeles bor der. Tangen har adresse Totorpveien 263, 1860 Trøgstad.

Hanna Eriksen på pappa Juls kne ca. 1887

Hanna Eriksen som konfirmant

Erik Hjalmar Eriksen (1887-1964)

Erik giftet seg med Thea Gimmingsrud (1884-1951). Erik hadde Øyeren som arbeidsplass og jobbet bl.a. som tømmerfløter. Thea var husmor, men hun var også rundt på gårdene og hjalp til ved barnefødsler. De fikk ikke egne barn, men tok til seg Rolf (1915-2013) som visstnok var blitt funnet i en kurv på en trapp i Oslo da han var nyfødt. Hans opphav vet vi derfor ikke noe om, men han vokste opp hos dem og tok Totorp som etternavn.

De bosatte seg på småbruket Totorp, som var i familiens eie frem til høsten 2019 – da det ble solgt til nabogården Fagerås. Totorp har adresse Totorpveien 235, 1860 Trøgstad.

Erik Eriksen, kona Thea til h. Theas søster Agnes Gimmingsrud til v.

Einar Martin Eriksen (1889-1960)

Martin (som han alltid ble kalt) giftet seg med Anna Laurensen Auten (1894-1974), og hun ble alltid kalt «Anna by'n» – både fordi de bodde i Oslo og for å skille henne fra svigerinnen som også het Anna.

De flyttet tidlig til Oslo og ble gift i Fagerborg kirke i 1927. De bodde hele livet i Kjølberggata

i Oslo. Martin jobbet som ekspeditør og Anna var litt i butikk. Hun var kjent for å være veldig pen, og bilder av henne tatt da hun var en eldre dame viser at selv langt oppi 70-årene var hun blendende vakker.

Martin Eriksen og hans kone Anna, f. Auten

De fikk aldri barn og det er derfor ingen etterkommere i deres slektsgren.

Steffen Olai Eriksen (1891-1956)

Steffen gjorde som sin bror Martin, han flyttet til Oslo og arbeidet der noen år. Han giftet seg hos Byfogden i Oslo med Thora Konstane Vestby (1896-1972). De bestemte seg for å emigrere til USA¹, og i 1928 reiste først Steffen over, Konstane og sønnen John Harry fulgte etter et halvt år senere. De bosatte seg i Cleveland, Ohio.

Om Steffen og Konstanes liv i USA vet vi følgende: Steffen var

— 2 —
SIGNALEMENT
PERSONBESCHREIBUNG

Stilling - Beruf } Profession		Hustru-Ehefrau Femme
Fødested og når født	OSLO	
Geburtsort u. Tag	24/11-1896	
Lieu et date de naissance		
Bopel - Wohnort Domicile	OSLO	
Heide - Gestalt Taille	middels	
Ansikt - Gesicht Visage		
Øinenes farve Farbe der Augen Couleur des yeux	brune	
Hårets farve Farbe des Haares Couleur des cheveux	brun rødt	
Særlige kjennetegn Besond. Kennzeichen Signes particuliers		
BARN — KINDER — ENFANTS		
Navn Name Nom	Alder Alter Age	Kjønn Geschlecht Sexe
John	2/11	

POLITIK
OSLO
1928

POLITIK
OSLO
1928

Passinnehaverens egenhändige underskrift
Unterschrift des Passinhabers
Signature du titulaire

Thora Konstane Vestby

Hustruens egenhändige underskrift
und seiner Ehefrau
et de sa femme

Bevidnes at den passitøgende myndighet
Bescheinigt/der åtsigende Behörde
Attestée par l'agent délivrant le passeport

Th. Vestby

Passet til Konstane Eriksen og sønnen John Harry da de utvandret

utdannet snekker og jobbet både med det og som vaktmester. De hadde i en lengre periode vaktmesterleilighet i en stor boligblokk i Cleveland.

Konstane jobbet for det meste som vaskehjelp og gjorde rent hos folk. De var enkle mennesker med en sterk gudstro. Bibel og samlebok hadde de med seg fra Norge, og disse ble flittig brukt i alle år og har gått i arv til barnebarna. De var fornøyde med å jobbe for andre og å bo blokkleilighet, de hadde aldri sitt eget hus.

Konstane hadde med seg norske matvaner til USA og barnebarna kan huske at de fikk servert både fiskeboller og krumkaker når de var på besøk. En jul hadde Konstane tilberedt ansjos, dette falt ikke i smak! Konstane snakket engelsk med norsk aksent, men var helt flytende i sitt nye hjemlands språk allikevel. Hun var alltid sysselsatt med håndarbeid og

barnebarna lærte både å strikke og brodere av henne.

Hun hadde mange norske venner i USA, og seg imellom snakket de nok norsk. Når hun snakket norsk hjemme, sa Steffen «snakk engelsk – vi er amerikanere nå» med et lite smil.

Da hun besøkte Norge i 1968 ble min mor tilkalt som tolk, i tilfelle den amerikanske gjesten bare snakket engelsk. Det ble ikke nødvendig med noen oversettelse, Konstane snakket norsk helt flytende fremdeles i 1968, førti år etter at hun emigrerte.

Norgesbesøket hennes ble jevnt fordelt på Oslo (der hun hadde søsken) og Trøgstad (der hun hadde svigerinner). Hun hadde mange ganger snakket om å reise på besøk til gamlelandet, men det passet liksom aldri. Da hun var blitt 72 år fikk hun streng beskjed av familien at nå «måtte hun bare besøke Norge», og slik ble det. Litt ny garderobe og et

¹ Se Stian Eriksens artikkel «Slik fant jeg fem nye tremenninger i USA på en kveld», i Slett og Data 1-2020.

frisørbesøk ble ordnet, flybillett bestilt og hun fikk et fantastisk hyggelig opphold i Norge. Hun skulle nok gjerne hatt med seg Steffen også, men han hadde dessverre gått bort 12 år tidligere.

Sønnen John Harry besøkte aldri hjemlandet igjen, og det hadde heller ikke barnebarna gjort før Stephen kom hit våren 2019.

Han var her i 15 dager, og vi forsøkte å fylle hans første Norgesbesøk med så mye innhold som mulig. Vi gjorde alt fra de vanlige turist-tingene som å besøke muséer og severdigheter i Oslo til å besøke steder her i området der familie har bodd og bor i dag. Han var mektig imponert over den norske 17. mai-feiringen, og særlig at kongefamilien sto på balkongen uten noen for gitter eller annen beskyttelse!

Vi brukte tid på biblioteket for å finne avisartikkelen fra 1968 da hans bestemor Konstanse var på besøk, og ikke minst inviterte vi til slektstreff hjemme hos oss, der vi samlet etterkommere av 3 av de seks Eriksen-søsknene, aldersmessig fordelt fra 92 år og ned til 4 år.

Spesielt artig var det at flere eldre familiemedlemmer i Trøgstad fremdeles hadde både julegaver og kort som hadde blitt sendt dem fra USA-slektingene på 40- og 50-tallet i behold. Og min gamle tante på snart 93 år synes det var storveis å få møte barnebarnet til sin onkel.

Stephen på sin side ble helt betatt av «that fabulous Norwegian auntie», som nyfrisert og velstelt serverte hjemmebakke kaker og fremdeles kunne litt skoleengelsk!

Karl Wilhelm Eriksen (1894-1958)

Karl giftet seg med Anna Skaug (1892-1977) og de bosatte seg på gårdsbruket Venta i Båstad som de kjøpte i 1926. Venta er fremdeles i familiens eie – og siden 1997 har jeg og min ektemann vært bosatt der. Venta har adresse Torpveien 169, 1866 Båstad.

Karl og Anna fikk barna Marit (1919-2008) og Sverre (1922-1939). Sverre døde ung, av blindtarmbetennelse. Marit giftet seg i 1949 med Kåre Eikaas (1923-1975). De fikk ingen barn og det er derfor ingen etterkommere etter disse.

Brudebilde av Karl Eriksen og kona Anna (f. Skaug), 1918

Som et lite sidespor, kan det nevnes at Anna Skaugs bror, Ingvald, var bestefaren til den etter hvert ganske så kjente sangeren og «mikropoeten» Trygve Skaug.

Jørgen Bernhard Eriksen (1897-1963)

Jørgen giftet seg med Else Marie Hansen (1907-1988). Hun var født i Oslo, men fra hun var to år vokste hun opp i Trøgstad hos pleieforeldre på Haugbakk.

Moren hennes døde da hun var to år, og faren hadde to andre, større barn boende hjemme. Else kom på barnehjem, mens en annen bror befant på en øy i Oslofjorden – i en koloni for tuberkuløse barn med skrofulose. Haugbakk-folket hadde reist til Oslo og dette barnehjemmet for å ta til seg et barn, og ble bedt spesielt av bestyrerinnen om å ta seg av lille Else, som var litt «hakkekylling» blant de andre barna og i tillegg nesten blind på grunn av underernæring.

Hun fikk en solid og god oppvekst på Haugbakk, men hadde hele livet kontakt med sin kjødelige søsken Lilly (1900-1972) og Edgar (1902-1982) samt halv søsteren fra farens andre ekteskap, Olga (1914-1980).

Jørgen Eriksen, kona Else og barna Elinor, Steffen og Ivar

Jørgen og Else fikk tre barn sammen: Elinor (1927-). Steffen (1931-1997) og Ivar (1935-1976). De bosatte seg på eiendommen Bjerkeli i Båstad. Bjerkeli har adresse Stiklaveien 201, 1866 Båstad.

Tre år etter at Jørgen døde, solgte Else eiendommen (i 1966) og flyttet sammen med sin nye samboer (og senere ektemann) Johan Aasgaard i hans hus på Aasgaard, som har adresse Ekhaugenveien 27, 1866 Båstad.

De 6 søsknene Eriksen som levde opp, fikk til sammen 10 barn og vi skal nå se nærmere på deres etterkommere gjennom de 5 neste generasjonene.

Hanna og Edwards etterkommere

Hanna og Edvard fikk barna **Ragnar** (1907-85), **Ruth** (1908-92) og **Ester** (1912-2001).

Ragnar giftet seg med **Randi Gimsingrud** (1907-92) og fikk sønnene **Arne** (1935-87) og **Erling** (1937-2020).

Arne og kona **Helga Holteberg** (1935-) tok over Gimsingsrud etter foreldrene, de fikk barna **Henning** (1960-) og **Eva Synnøve** (1966-)

Erling giftet seg med **Karin Huuse** (1940-2018). De fikk ingen barn, og bodde i Askim i sine siste leveår.

Ruth ble værende hjemme hos foreldrene og tok etter hvert over Tangen. Hun var stadig å se rundt i bygda på hest eller sykkel, og hennes kokkekunster ble satt stor pris på. Hun var fast inventar når folk arrangerte store selskaper for å ordne borddekking og det som skulle serveres. I

Hanna Eriksen, mannen Edvard Tangen og deres datter Ruth

Arne og Erling Tangen

Ester Tangen og mannen Halvard Hanssen, 1936

senere år jobbet hun som hjemmehjelp.

Ester giftet seg med **Halvard Hanssen** (1910-70) fra Enebakkneset. De fikk sønnene **Paul** (1938-) og **Oddvar** (1942-).

Så å si hele familien Hanssen har jobbet med mat på Skjønhaug, både innen slakteri og annen ferskvare. Oddvar kjørte i mange år fast rute med fiskebil i Trøgstad kommune, og i senere år jobbet han i «Pøsekjelleren» hos slakter Haugen. Paul og

Oddvar driver også fremdeles eiendomsselskapet Brødrene Hanssen DA.

I 2020 bor Paul og hans kone **Inger Elise Løkenhagen** (1939-) i Drøbak. De har en datter, **Rita** (1963-)

Oddvar bor nå på Tangen, stedet han tok over etter sin tante Ruth. Oddvar har vært gift med **Astrid Irene Nilssen** (1946-2011) fra Hobøl. De har barna **Benny** (1967-), **Lasse** (1970-) og **Tonje** (1976-).

Benny har bl.a. jobbet som frilansjournalist i Indre Smaalenene, vært frontfigur i «Benny & Partybandet» og også jobbet en del innen frivillig sektor og som miljøarbeider. Han har 5 barn.

Lasse er ansatt som senior rådgiver i Helsedirektoratet. Han er samboer med forfatteren **Jeanette Semb** (1972-). Hun har bl.a. skrevet suksess-seriene «Solgård» og «Skjærgårdsliv». De bor i Drøbak og har 3 barn.

Tonje er bosatt i Sverige og gift med **Magnus Grahn**. Hun er lektor ved universitetet i Karlstad innen fagene samfunnsvitenskap, natur og klimasikkerhet.

Erik og Theas etterkommere

Erik og Thea tok til seg sønnen **Rolf** (som tok etternavnet Totorp) (1915-2013). Rolf giftet seg med Else Østby (1920-2012) og de fikk datteren Bjørg (1949-2018). Rolf og Else bosatte seg på Høili i Nordbygrenda på Skjønhaug. Dette var ett av husene som gikk med i det store raset i 1967. Bjørg var da nygift med **Egil Bjerkelund** (1945-). De hadde alle bryllupspresangene liggende på Høili i påvente av ny bolig, men disse gikk jo da også med i raset og brudeparet fikk aldri benyttet seg av dem.

Høili etter raset i 1967. Henger på kanten av raset.

Høili etter raset, men på avstand.

Rolf Totorp på sin 97-års dag med de 4 oldebarna.

Egil har i alle år drevet eget agenturfirma. Bjørg har hatt en mer variert yrkeskarriere, hun drev i mange år egen veskebutikk på Tøyensenteret i Oslo.

Da denne ble nedlagt, jobbet hun en kort periode på et aktivitetssenter i ett av fengslene i Oslo. Hun trivdes dårlig med å jobbe på en kvinnedominert

arbeidsplass og skiftet derfor beite helt. Sine siste år i yrkeslivet jobbet hun på et mekanisk verksted der hun vulkaniserte dekk – og stortrivdes med bare mannlige kolleger!

Bjørg og Egil fikk to døtre og fire barnebarn. Ett av barnebarna er den norske alpinisten **Thea Stjernesund** (1996-) som har gjort det svært bra i mange NM, EM og VM.

Martin og Annas etterkommere

Martin og Anna fikk ingen barn og deres slektsgren stopper med dem.

Steffen og Konstanses etterkommere

Som nevnt over, så emigrerte Steffen og Konstanse til USA i 1928, med sønnen **John Harry Eriksen** (1919-2002). Han giftet seg med **Evelyn Latz** (1926-2011) og de fikk barna **Joy** (1954-), **Sharon** (1955-), **Rebecka** (1956-), **Stephen** (1958-) og **Deborah** (1965-).

Joy er gift med Harris Fry, hun er utdannet sykepleier og de har flere barn og barnebarn. Sharon er gift med John Geissler og er musiker og pianolærer.

Rebecka («Becky») er gift med Ralph Heath, hun jobber som innendørsarkitekt og dekoratør og er kjent for å være en meget dyktig sådan. Stephen er ugift, han jobber som prest. Deborah («Debbie») er ugift og har jobbet innenfor diverse serviceyrker før helsemessige utfordringer nå har satt henne utenfor yrkeslivet.

John Harry Eriksen, kona Evelyn Latz og tre barn

De 5 amerikanske Eriksensøknene: Sharon, Joy, Rebecka, Stephen og Deborah

Karl og Annas etterkommere

Sønnen Sverre døde av blindtarmbetennelse da han bare var 17 år. Datteren Marit (1919-2008) giftet seg i 1949 med Kåre Eikaas (1923-75). Kåre jobbet i møbelbutikk i Oslo, Marit var i nesten 30 år ansatt i redaksjonen i Indre Smaalenenes avis. De fikk ingen barn, og denne slektsgrenen stopper med Marits bortgang i 2008.

Sverre og Marit Eriksen, 1938

Jørgen og Elses etterkommere

Jørgen og Else fikk barna **Elinor** (1927-), **Steffen** (1931-97) og **Ivar** (1936-76). Tante Elinor er i dag den eneste av Jul og Bolettes barnebarn som fremdeles lever! Til tross for fylte 93 år, er hun sprek, bor hjemme og er stort sett ute og går tur hver dag.

Elinor giftet seg med **Helge Gundersen** (1921-94) fra Enebakkneset. Sammen fikk de barna **Gunn** (1946-2017) og **Dag** (1948-2012).

Helge jobbet som håndverker og vaktmester hele sitt liv. Elinor har drevet innenfor varehandel, og bl.a. hatt butikker i Båstad, Skjønhaug og i Oslo.

Som helt ung jobbet hun som stuepike på Carlshøi Pensjonat i Båstad, deretter var hun kontordame på Trøgstad Elverk. Hun er utdannet skredder, og er helt frem til i dag stadig engasjert med en eller annen form for søm og håndarbeid.

Elinor og Helge Gundersen 1990

Gunn giftet seg med **Ottar Bye** (1945-) og i dette ekteskapet kom barna **Jørn Freddie** (1964-92), **Else Bente** (1966-) og **Elin Kristin** (1968-). Gunn giftet seg senere med **Terje Norbakk** (1944-) og de fikk sønnen **Geirr-Owe** (1974-).

Ottar jobbet i industri, Gunn har alltid jobbet innen kontor og merkantile funksjoner, sine siste yrkesår var hun ansatt i Nortrail.

Gunn fikk oppleve å få 3 barnebarn før hun døde i 2017. Elin Bye har sønnen Jørgen (2008-), Geirr-Owe Norbakk har døtrene Mia (2005-) og Thea (2007-).

Dag giftet seg med **Vigdis Hansen** (1955-2017) fra Kragerø. De fikk barna **Brede** (1979-) og **Silje** (1982-).

Brede har døtrene Emilie og Celine, født i hhv. 2013 og 2017. Silje er mor til Edvard og Elma, født i hhv. 2012 og 2014.

Jørgen, Mia, Thea, Edvard, Emilie, Elma og Celine er de foreløpig siste tilskuddene i Eriksen-klanen, som sjettede generasjon etter Jul og Bolette (og dermed deres tipp-tippoldebarn).

Kusine Gunn var familiens store skjønnhet. Brudebilde 1965

Elma - representant for 6. generasjon etter Jul og Bolette Eriksen

Steffen og Reiduns familie

Steffen giftet seg med **Reidun Myhre** (1927-2007) fra Oslo. De fikk ett barn, Stian (1966-).

Steffen dro til Oslo etter fullført snekkerutdanning. Der jobbet han deltid som buss-sjåfør og litt i skomakerbutikk. Reidun hadde deltatt i Frøken Norge konkurransen i 1952 (uplassert) og som «trøstepremie» fikk hun et kurs i skjønnhetspleie. Hun gikk der sammen med en dame fra Trøgstad, og i en lunsjpause besøkte de skomakeren der Steffen jobbet. Ett blick var tydeligvis nok, de var forlovet i noen år og giftet seg i Oslo Rådhus i 1958.

Steffen Eriksen og Reidun Myhre, 1952

Steffen fortsatte som buss-sjåfør og jobbet med det hele livet, først hos Schøyens Bilcentraler og siden for Trøgstad Busselskap og Nedre Romerike Busstrafikk. Han hadde også flere verv i Norsk Transportarbeiderforbund gjennom mange år.

Oslo-jenta Reidun hadde jobbet en stund på Rikstelefonen. Hun var en periode forlovet med den norske slagersangeren Ivar Ruste, og gjennom hans bekjentskaper begynte hun å jobbe hos musikkforlaget Carl M. Iversen – som regnskapsassistent og av og til som bakgrunnsvokalist på forlagets innspillinger.

De ble skilt i 1982, og Steffen flyttet først til Drøbak, deretter tilbake til Båstad hvor han kom fra. Han kjøpte eiendommen Venta av sin kusine Marit Eikaas og bodde der resten av sitt liv.

Reidun begynte på 60-tallet å jobbe innen shipping. Hun var først ansatt hos Bj. Ruud-Pedersen. Da de ble kjøpt opp av Wilhelmsen-konsernet, ble hun med over dit og avsluttet sin yrkeskarriere som assisterende økonomidirektør i datterselskapet Wilship. Som pensjonist gikk hun inn i politikken, og satt flere perioder i eldrerådet i bydel Alna i Oslo.

Deres sønn Stian (denne artikkelens forfatter), kom til verden i 1966.

Stian Eriksen (artikkelforfatteren) på pappa Steffens fang. 17. mai 1967

Stian jobbet 12 år i Utlendingsdirektoratet, deretter har han jobbet innen både biblioteks- og forlagsbransjen, samt som kunderådgiver i bank. Han eier og driver to bedrifter i Trøgstad, Indre Østfold Senior Service og IOSS Foto.

Han har vært aktiv innen politikken, som vara til bystyret i Oslo og senere som representant i kommunestyret i Trøgstad. Han har vært styreleder for Familieklubbene i Norge og for Østfold Barne- og Ungdomsråd. Videre er han president i Trøgstad Rotary i perioden 2020-2021.

Stian Eriksen (artikkelforfatteren) i påsken 2020. På jordet bak meg lå Veiby under Tofsrud - oldefars fødested.

Stian er gift med **Jan Nordheggen** (1948-) fra Gran på Hadeland. De giftet seg i desember 2018 – på dagen 25 år etter at de møttes første gang. Jan gikk ut av yrkeslivet som ass. Institusjonssjef ved Majorstunet Sykehjem i Oslo. Nå er det hagearbeid og kunstmaling som opptar det meste av hans tid. Han har også vært styreleder for Trøgstad Frivilligsentral og styremedlem i både Trøgstad Historielag og Grendehuset Folkvang, Båstad.

Brudebilde av Ivar Eriksen og Aud Hegge Hansen, 1960

Steffens yngre bror, Ivar, giftet seg med **Aud Hegge Hansen**

(1935-2019) fra Mysen i 1960 og de flyttet til Ballerup utenfor København: Ivar jobbet i TV og Radiobutikk, mens Aud var hjemmeværende. De fikk en sønn, Geir Kjetil (1965-).

Ivar og Aud ble skilt tidlig på 1970-tallet, og Ivar rakk et kort ekteskap nr. 2 med danske Helle før han døde brått, kun 40 år gammel, av hjertestans.

Aud og Kjetil flyttet tilbake til Mysen i 1978. Aud jobbet da først hos Gullsmed Husebye,

senere på Telenors opplysningstjeneste. Kjetil var et svømmetalent av de sjeldne, og han vant en lang rekke mesterskap. Han fikk stipend til idretts-college i USA, og mens han var der traff han sin kone **Julie Nelson** (1965-) fra Miami. De giftet seg i 1990 og fikk barna **Kristin** (1993-) og **Jordan** (1995-).

Kjetil har tatt navnet Eric Ericsen og selv om han nå er skilt fra Julie så bor han fortsatt i USA og jobber der.

Elin Bye (tl venstre), Brede Gundersen (til høyre), Helge Gundersen (nr. 2 fra høyre), Kong Olav, Kronprins Harald. (Bildet er fra Høstutstillingen i Kunstnernes Hus, der onkel Helge var vaktmester)

4. generasjon	Martin Julius Eriksen	(1854 - 1929)
	+ Maren Bolette Steffensdatter	(1855 - 1918)
3. generasjon	Jørgen Bernhard Eriksen	(1897 - 1963)
	+ Else Marie Hansen	(1907 - 1988)
2. generasjon	Steffen Eriksen	(1931 - 1997)
	+ Reidun Erikka Myhre	(1927 - 2007)
1. generasjon	Stian M. Eriksen	(1966 -)

OBS! Den rette linjen fra artikkelforfatteren til hans oldeforeldre, som vi ser i tabellen over, er merket med overskrifter i rødt i teksten, mens de øvrige sidelinjene er med vanlige blå overskrifter.

Dette var en kort og (forhåpentligvis) grei oversikt over det vi kaller «Eriksen-slekta». Det som slår meg etter å ha skrevet om alle disse slektingene, er at vi fremstår som nokså stedbundne.

Med unntak av én person i Karlstad og noen andre i USA, så bor **samtlig**e av de andre som er omtalt her innenfor den nye regionen Viken. Noen har vi så «langt unna» som Oslo og Drøbak, resten er bosatt i Rælingen, Skjetten, Lillestrøm, Nittedal og så klart innenfor grensene av det som frem til årsskiftet var Trøgstad kommune.

Som slektsforsker, er det alltid moro å få på plass de rette personene på rett plass i slekts-

treet. Minst like morsomt er det å ha kontakt med disse slektingene. Jeg har god oversikt etter å ha slektsforsket i en del år, og det er alltid like moro å kunne si til noen at «Hei, du og jeg er tremenninger», for eksempel. Noen ganger blir du møtt med et veldig spørrende ansiktsuttrykk. Andre ganger blir vedkommende i fyr og flamme og vil med én gang vite mer om hvilket slektsledd vi deler osv.

En ting er helt sikkert: slektsforskning er grådig moro, og det å lete opp og også bli kjent med slektinger du kanskje ikke visste om – det er *gjennomtrivelig* (for å bruke et gammelt Trøgstad-uttrykk...).

Stephen Eriksen fikk oppleve sin fjerne slekting Trygve Skaug på konsert under sitt Norgesopphold

Fra slektstreffet mai 2019, da Stephen Eriksen besøkte Norge for første gang. Personene på bildet er fra venstre til høyre: Bak: Bente Bye, Stephen Eriksen, Henning Tangen, Lasse Hanssen + 3 barn, Stian Eriksen, Benny Hanssen, Silje Gundersen. Foran: Pettin Haugbakk, Elinor Gundersen, Erling Tangen, Helga Tangen, Oddvar Hanssen, Elma Gundersen

Slektsgranskertips

HISTREG

Historisk Befolkningsregister er et samarbeidsprosjekt mellom flere aktører og frivillige for å lage en oversikt over Norges befolkning, foreløpig i perioden mellom 1801 og 1910. Basisen er de vanlige slektshistoriske kildene, folketellinger og kirkebøker, men andre kilder brukes også.

Det som er spennende er at flere opplysninger om individer og familier samles på ett sted. Og selv om Registreringsentralen for Historiske Data ved Universitetet i Tromsø, Riksarkivet og andre store forskningsinstitusjoner driver prosjektet, er det mulig for deg og meg å bidra. Man må først registrere seg som bruker. Man kan f.eks. føye til opplysninger fra avisannonser om fødsler, vielser (kun av avdøde personer pga. personvern hensyn) og dødsfall.

Siden størstedelen av lenking av individer gjøres av dataprogrammer, kan feil og forvekslinger forekomme. Brukere kan derfor bidra med rettelser, samt opplysninger om individer man vet om som ikke er blitt registrert fra de vanlige kildene. Studer bruksanvisningen nøye før du går i gang!

Databasen fungerer som en nyttig snarvei for slektsgranskere, da opplysninger fra flere kilder er samlet. Prøv deg frem fra søkesiden: <https://histreg.no/index.php/search>.

FamilySearch APP

FamilySearch APPen for mobil, som kan lastes ned gratis fra **Google Play** eller **Apple Store**, har en funksjon som de unge i familien (og de godt voksne som fortsatt er unge til sinns) kan ha moro av.

Funksjonen heter «Relatives Around Me» og lar deg lete etter mulige slektinger i nærheten. Men det forutsetter at andre har «Relatives Around Me» slått på og befinner seg innen ca. 30 meter fra deg.

Det er gøy å oppdage at du har felles aner med noen du kanskje kjenner fra før av, eller en som befinner seg på samme Slekt og Data møte som du. Kanskje dere har opplysninger eller minner å utveksle med hverandre?

CYNDI'S LIST

Hvis du trenger å finne mulige kilder til slektshistoriske opplysninger fra et annet land vil du ha god nytte av CYNDI'S LIST. Nettsiden har en utfyllende samling lenker til genealogiske databaser over mesteparten av verden. Disse er gruppert i alfabetiske kategorier som omfatter både emner og steder.

Hvis du f.eks. finner ut at oldefars bror emigrerte til Australia, og lurer på hvordan i all verden du skal gå frem for å finne opplysninger, er dette nettstedet et godt utgangspunkt.

Og husk at land som USA, Canada og Australia er videre inndelt i stater, territorier eller provinser, og mange kilder sorterer under disse.

Cyndi's List finner man på:

<https://www.cyndislist.com>

Norway~Heritage

Norway~Heritage er en av disse nettsidene som man gjerne vet om, men glemmer å bruke.

Nettsiden inneholder opplysninger om emigrantskip og passasjerlister, og man kan koble sammen opplysninger man finner der med data fra Digitalarkivets emigrantdatabaser, **Ancestry.com** og **FamilySearch** sine innvandrerkilder, **Ellis Island** skipslister og lignende databaser.

Norway~Heritage har tabeller med datoer på avreiser og ankomster, bilder av emigrantskip, mm. Hvis man lurer på hvor et skip seilte fra Kristiania eller en annen norsk havn, finner man svaret der. De søkbare databaser med Digitalarkivets emigrantprotokoller kan f.eks. oppgi skipet vedkommende reiste med og reisemålet i USA, men ikke hvilken havn skipet skulle reise til. Ofte var det via København, Hamburg, Hull-Newcastle, Hull-Glasgow eller andre ruter, slik at skipet som ankom New York, Philadelphia, Boston, Montreal eller andre havner ikke var samme skipet de dro fra Norge med. **Norway~Heritage** kan hjelpe deg å finne reiseruten og ankomstdatoen.

Slekt fra Tjøme?

Jeg ble nylig oppmerksom på at Tjøme Historielag har laget en digital bygdebok. Den finnes på: <http://digitalbygdebok.no>.

Den inneholder en slektsdatabase med over 27.000 personer, som enten er født/døpt, viet eller død/begravet i Tjøme, ofte med foreldre og/eller barn.

Nettsiden inneholder også en fotodatabase, med over 12.000 bilder fra Tjøme. Denne omfatter personer, avisutklipp, gårder og steder, diverse dokumenter, og til og med noen gamle håndskrevne oppskrifter.

Det er en egen side for matrikelgårder med bilder og opplysninger om eiere og brukere; og sider om kulturhistorie og krigsminner.

Släktdata.org

Jeg nevnte nettsiden *Släktdata* i artikkelen: «En kveldstur over grensen». Tenkte det kunne være nyttig å fortelle litt mer om den.

Släktdata er en ideell forening med formål å gjøre transkriberte kirkebøker tilgjengelige online. Man kan om ønskelig bli medlem, men dette er ikke nødvendig for å kunne benytte seg av deres database, som er gratis.

For å søke der, må man klikke på «Registersökning», og fylle ut noen kriterier i søkeskjemaet. Det finnes noen gode råd under:

”Hjälp för sökning i Släktdatas databas” nederst på søkesiden.

Man kan søke med nøyaktig stavemåte, fonetisk (navn som lyder som) eller navn som begynner med de bokstavene man taster inn. I tillegg til å søke i den forsamlingen man velger, kan man hake av: «Sök även i närliggande församlingar».

Arbeidet med å transkribere opplysninger fra kirkebøker utføres av frivillige over hele Sverige, og nye registre legges til fortløpende.

Man finner kirkebøker fra alle landsdeler, men foreløpig ser det ut til å være mest fra sør-vest Sverige.

Rötter bokhandelen

Hvis du jobber mye med aner fra Sverige, kan du ha god nytte av noen av kildene som kan kjøpes fra *Rötters* bokhandel. Disse finnes i flere formater, med spesielt mange nyttige databaser på CD/DVDer. Noen kan man få på minnepinne. Men har man abonnement på *Arkiv Digital*, burde man være oppmerksom at mange av databasene man får kjøpt på DVD inngår i deres online samling, slik at man ikke trenger å betale to ganger for samme opplysninger.

«Rötter» er nettsiden til Sveriges Släktforskarförbund og finnes på: <https://www.rotter.se>.

Her følger et lite utvalg:

- **Sveriges dödbok**
(opplysninger om avdøde personer registrert i Folke- registret)
- **Sveriges befolkning**
(«folketellinger» kompilert fra opplysninger i *Statistiska centralbyråns* ¹*husförhörslängder*, eller fra Folke- registret, avhengig av årstall). Man kan også kjøpe noen av disse DVDene fra nettbutikken til det svenske Riksarkivet.
- **Emigranten populär**
Flere databaser med utvandring fra Sverige og passasjerlister.
- **Begravda i Sverige**
Disse databasene ble til gjennom et samarbeid mellom kirkegårdsmyndigheter og Sveriges Släktforskarförbund.

Har du oppdaget
noen nyttige nettsider
eller hjelpemidler
i det siste?

Del din erfaring med
andre!

Send dine tips til
redaksjonen:

redaktor@of.slektogdata.no

¹ Svenske sogneprester hadde fra 1860 plikt å sende utdrag av fødsle, viede og døde, samt *husförhörslängder* til *Statistiska centralbyrån* (såkalte *SCB längder*). Da Sverige, i motsetning til mange andre vestlige land, ikke hadde regulære folke-

tellinger, har det pågått et enormt arbeid med å rekonstruere «folketellinger» fra *husförhörslängdene*, som opprinnelig var opptegnelser over de enkelte sognenes innbyggere for at presten kunne registrere deres kirkelige

aktivitet, deltakelse i nattverd osv. Men i de skannede originalene finner man opplysninger om fødsels- og dødsdatoer, flytting til og fra bostedet, mm. slik at de fremstår som utmerkede kilder til slektshistoriske opplysninger.

Lokale kilder fra Østfold

MOSS

Moss Historielag har et arkiv med diverse databaser for Moss på sin hjemmeside: www.mosshistorielag.no. Arkivet er delt i to: **Personer** og **Eiendommer**. Nettsiden har også noen historiske bilder av Moss, samt noen skannede eksemplarer av **Kraft Nytt**, bedriftsavisen til M. Peterson & Søn AS, tidligere Moss Cellulose-fabrikk.

Artianere 1865 - 1889	Dissentere 1876	Matroser 1805	Militære 1886
Prisonfanger i England	Våre falne 1939-1945	Mossefanger 1940-1945	Arbeidsanstalten 1840-50
Mossinger på mosseskuter i 1896-99	Mossinger på mosseskuter i 1900-09	Mossinger på mosseskuter i 1910-20	Ekstraskatten 1762 Moss
Arbeiderforeningen ca. 1850	Premiemottakere fra Moss ca.1798	Premiemottakere fra Rygge 1779-1795	Noen mossinger i USA
Sjømannskirken, diverse	Sjømannskirkens vielser	Sjømannskirken, døde	Forbrytere fra Moss
Registrerte biler 1922	Registrerte biler 1925	Registrerte biler 1930	Registrerte biler 1935
Krigsseilere fra Moss	Krigsseilere fra Rygge		

Emner fra Moss Historielags arkiv: Personer

LOKALE KILDER PÅ SLEKT OG DATA ØSTFOLDS HJEMMESIDE

Slekt og Data Østfold har lenker til flere gode ressurser fra Østfold på sin hjemmeside. Logg deg inn på **Slekt og Datas hjemmeside**, og videre til **Slekt og Data Østfold** (denne kan også lagres som favoritt i browseren, for å spare noen sekunder neste gang) og **Kilder i Østfold/Lokale kilder i Østfold**. Da vil du se følgende tabell, med oversikt over kildene. Noen kilder er skannet og kan blas i som en bok, andre er i PDF-format.

<https://slektogdata.no/nb/kilder-i-ostfold/lokale-kilder-i-ostfold>

Byprivilegiene for Fredrikshald	I perioden 1665-1687 hva som byen kunne beskjeftige seg dvs. tillatelsen til at Fredrikshald kunne bli by.
Trøgstad Prestegjeld, Protokoll for de fattige	Dekker årene 1740 til 1818
Askim kommunes skattelister for årene 1884-1889	Vi takker Askim Historielag for samarbeide.
Skatteliste for Sarpsborg 1847	Skattelisten er avfotografert fra IKA Østfold. Listen omfatter 17 tettskrevne sider.
Formueskatten i Moss 1789	47 sider som dels er maskinskrevet og dels originalmateriale fra et hefte som Moss Historielag ga ut i 1991.

Liste over døde i indre Østfold etter 1920	Listen er samlet av Jul Aage Krosby, Mysen. I perioden 1920 til 1986 er dette ikke gjengitt andre steder. Etter 1986 er også dødsannonse skannet og ligger søkbare.
Spydeberg Jordebog 1836	Dette er avfotografert 15 sider med håndskrevet oversikt over gårder og oppsittere i Spydeberg 1836.
Lodtrekningslister (soldatregistreringer) for Raade, Rygge og Moss 1880 til 1905	Lodtrekningslister var oversikt over menn som kunne brukes til soldater. Listene finnes for Moss, Rygge og Raade for perioden 1885 til 1910. (Innholdsfortegnelsen viser til hver liste.)
Innvandrede svensker til Eidsberg 1850 til 1910	Eidsberg historielag transkriberte kirkebøkene fra 1814 til 1910 og her er 36 sider med innvandrede svensker.
Folketellingen for Moss i 1914.	Over to tusen sider med personopplysninger fra kommunal folketelling for 1914.
Folketellingen for Moss i 1930	Over to tusen sider med personopplysningene fra den kommunale folketellingen i 1930.
Folketelling Fredrikstad 1769	Nils Hetmann og Ragnar Homstvedt bearbeidet folketellingen i 1995. Denne utgaven er meget nyttig og verdifull kilde der det ikke er så mange.

Redaksjonen tar gjerne imot tips om nyttige kilder fra Østfold som ikke er lagt ut på Digitalarkivet, og hvor vi kan finne dem. Noen av disse finnes kanskje i din bokhylle eller på en harddisk, på et bibliotek, arkiv eller i ditt lokale historielag, andre finnes kanskje på en hjemmeside.

Frist for innsendelse av tips og artikler til høstens nummer er 15. september.

STØTT OSS MED DIN GRASROTANDEL!

Grasrotandelen gir deg som spiller hos Norsk Tipping mulighet til å bestemme hvem som skal motta noe av overskuddet til Norsk Tipping. Hver gang du spiller går inntil 7 prosent av din spillinnsats til den grasrotmottakeren du velger – uten at det går utover din innsats, premie eller vinningsjans. Vi oppfordrer deg til å støtte oss i SLEKT OG DATA ØSTFOLD

Bli Grasrotgiver i dag! Du kan bli grasrotgiver i alle Norsk Tippings kanaler eller ved å sende SMS «Grasrotandelen 993536431» til 2020

Oldefars framtidvisjoner

Et tilbakeblikk på et framtidsbilde

I en artig liten bok, «*Årets dager, verdt å vite, verdt å huske i året 1985*», utgitt av Den norske Bokklubben år før, dukket det opp noen spennende gamle tegninger som skal illustrere *visjoner*, framtidsbilder, slik vår oldefar femti år tidligere, altså omkring 1935, kunne forestille seg noen av disse. Riktignok stod det: «Hva trodde *bestefar* om framtiden?», men når denne boka nå er allerede trettifem år gammel, er det rimelig å legge til en generasjon, og derfor snakke om *oldefars* visjoner.

Disse artige tegningene ble, ifølge redaktørene i Bokklubben, opprinnelig gitt ut som en samleserie av et tysk kaffefirma omkring 1935. Tegningene illustrerte framtidens transport- og kommunikasjonsmidler, herunder flytende mellomstasjoner for luftskip, rakettfly, by-motorveier for atomdrevne biler, busser og flyvende taxier som landet på takene av boligblokker, kjempestore passasjerskip med opptil 20 000 passasjerer og som brukte kun to dager på sjøreisen fra Hamburg til New York, etc.

Ikke alt stemmer med den faktiske teknologiske utviklingen *så langt*, men noen av disse visjonene har slått til svært bra.

På mange av skissene ser du store luftskip, eller *zeppelinere*. Utviklingen med luftskip begynte i midten av 1800-tallet i Frankrike. Denne tok fart omkring 1900 i Tyskland, og var i 1935 en anerkjent og velutviklet teknologi. Tyskland lå langt framme med byggingen av sine store zeppelinere. Luftskipet *Graf Zeppelin*, med kjennemerket LZ127, markerte en ny standard i luftfartens historie. Luftskipet hadde en lengde på 236 m, en diameter på 30 m, et gassvolum på 105000 m³. Framdriften ble sikret med 5 Maybach dieselmotorer som til sammen utviklet 2500 HK, marsjfart var 115 km/t, rekkevidde ca. 12000 km.

I august 1929 la *Graf Zeppelin* ut på en jordomseiling fra Lakehurst, sørvest for New York City, i nabostaten New Jersey, med mellomlandinger i Tyskland

(Friedrichshafen), Tokyo og Los Angeles, og var tilbake i den amerikanske marinens flybase i Lakehurst etter totalt 21 døgn og 5 timer, en tur på 34.600 km.

Norge hadde bare ett slikt luftskip, zeppelineren *Norge (N1)*, som var bygget i Italia. Den ble benyttet i mai 1926 av Roald Amundsen, Hjalmar Riiser-Larsen, amerikaneren Lincoln Ellsworth og den italienske generalen, Umberto Nobile, til å krysse over Nordpolen for første gang. Hele besetningen pluss passasjerer telte atten personer.

Denne ferden starte i Ny-Ålesund på Svalbard og endte med en litt brutal landing i Teller i Alaska etter tre døgn. De norske, amerikanske og italienske flaggene ble kastet ned da *Norge* passerte polpunktet.

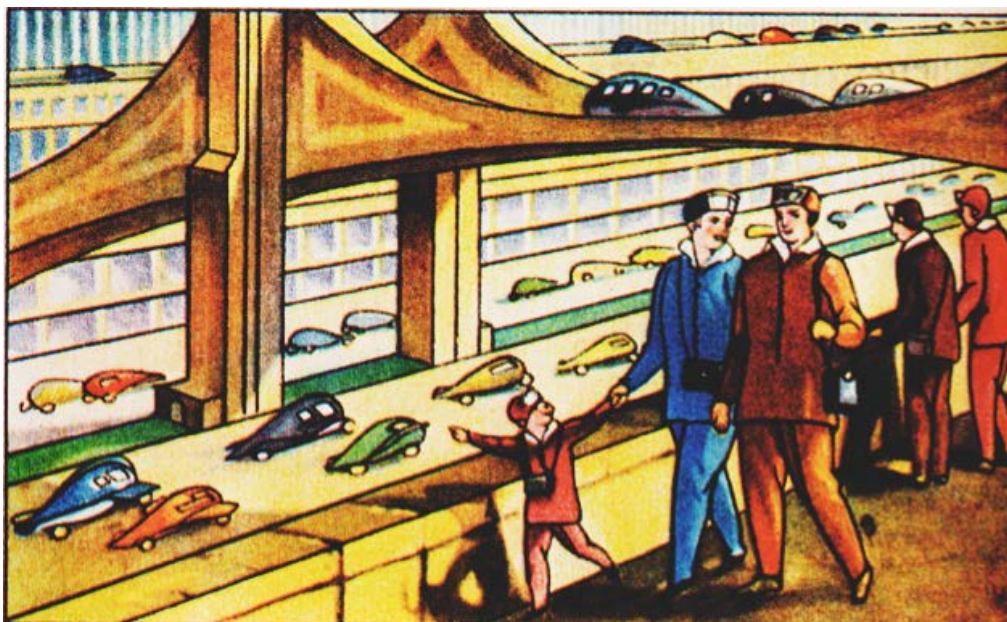
Zeppelinene hadde én stor ulempe, de benyttet *hydrogen-gass* for oppdriften, og den er som kjent meget ildsfarlig og lettantennelig. Amerikanerne brukte *helium* i sine luftskip, som ikke kan brenne.

I mai 1937, to år etter disse visjonære tegningene ble distribuert, ble det tyske luftskipet *Hindenburg* (LZ-129) rammet av en katastrofe nettopp ved Lakehurst ved New York City. Gassen i zeppelineren tok fyr ved landingen, hele luftskipet ble et flammehav i løpet av 37 sekunder og 34 mennesker omkom.

Ulykken gjorde at folks tiltro til luftskip forsvant totalt, og zeppelinernes era var slutt.

Kilde:

Wikipedia om zeppelinene *Norge*, *Graf Zeppelin* og *Hindenburg*, lest 21.04.2020.

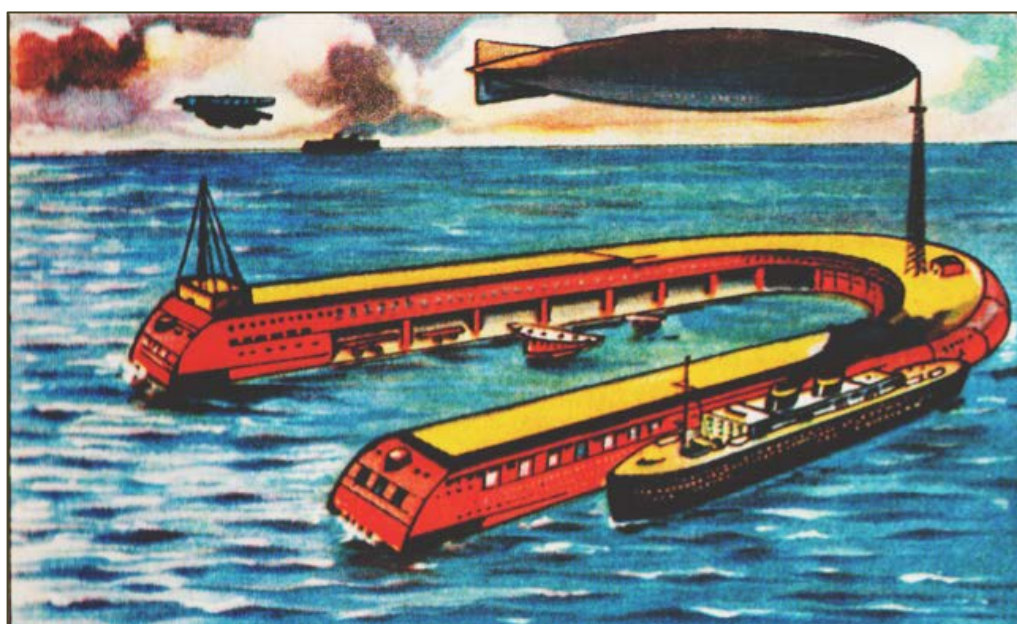
Visjon nr. 1:

Urbane motorveier i flere etasjer.

Når oldefar kikket på disse framtidsbildene, reagerte han på flere ting. Det var ingen hester i gatene, og heller ingen elektriske kabler å se. Bilene var drevet av atomenergi, og alle gikk i bukser og jakker med glidelås.

Visjon nr. 2:

Kunstig øy med hoteller, kinoer og restauranter for eventuelle mellomlandinger med luftskip ute i Atlanterhavet. I luften svever et luftskip. I 1935 tilhørte luftskip, eller zeppelinere, absolutt framtiden, men det var før katastrofen med den tyske zeppelineren Hindenburg i 1937.

Visjon nr. 3:

Rakettmotorer var kjent teknologi på 1930-tallet. Det første bemannede rakettflyet ble konstruert i 1928. Dette var visjonen om langdistanseflyet med en hastighet på 1000 km/t og en nyttelast på 10 tonn.

På illustrasjonen passerer den kinesiske mur på vei fra Europa til Japan.

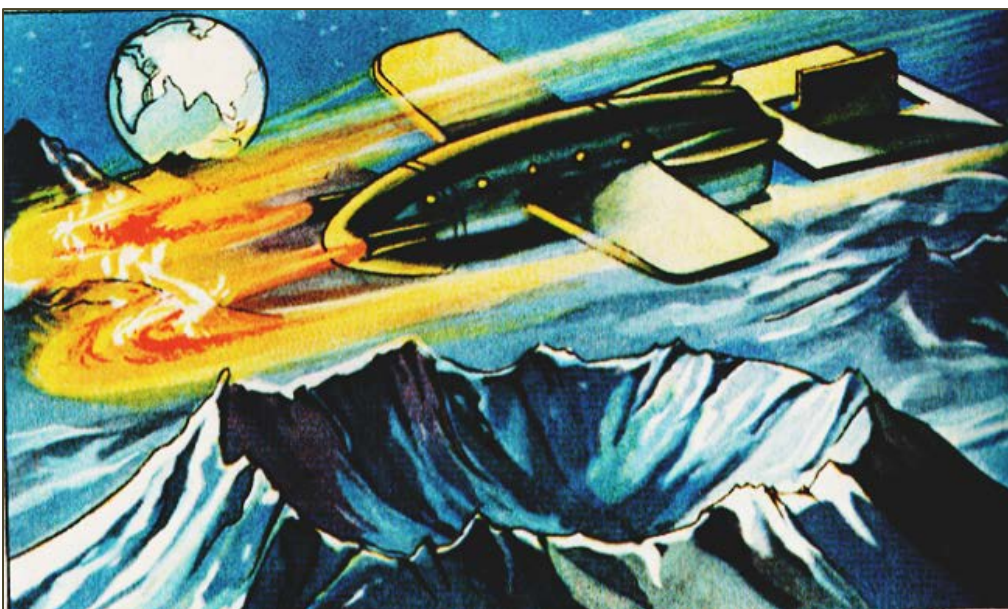
Visjon nr. 4:

For oldefar var toget et naturlig framkomstmiddel. Ifølge visjonen var framtidens tog ensporet (monorail), aerodynamisk utformet, med hastigheter opp mot 500 km/t, med side-stabilisatorer for at det skulle holde seg på skinnen.

Dagens hurtigste tog (Alfa-X i Japan) har nådd hastigheter på 360 km/t. Det planlegges nå magnetiske svevetog med hastigheter over 500 km/t. Altså var ikke 1930-tallets visjon helt urimelig.

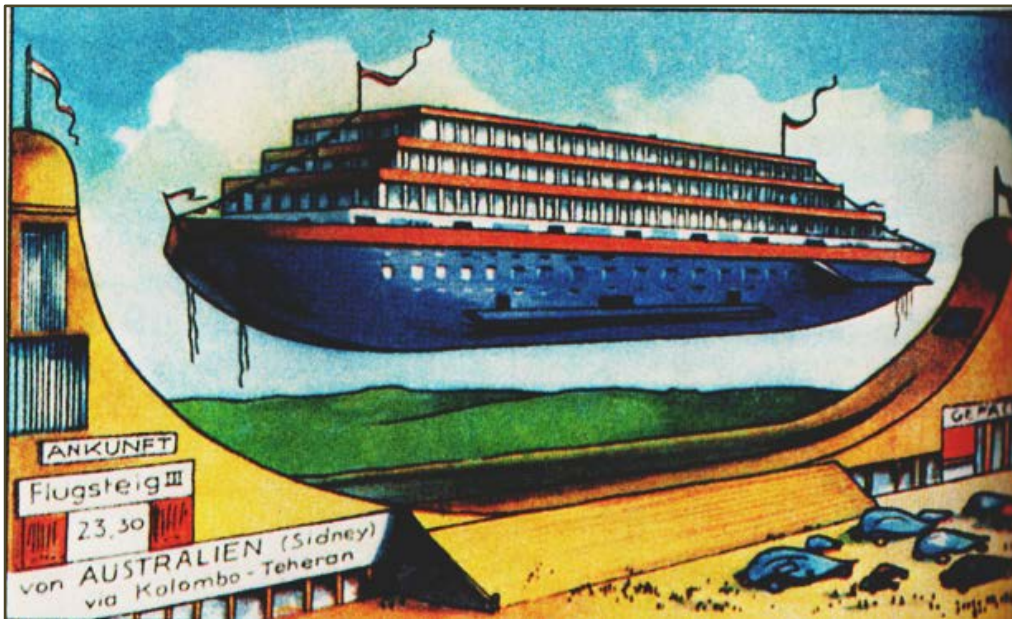
Visjon nr. 5:

I oldefars framtidige verden har atomkraft løst alle problemer, herunder transport. «Herr Schmidt» vinkes velkommen hjem fra jobb som passasjer i en flygende taxi, mens andre naboer parkerer sine privat atomfly i garasjehus i bakgrunnen.

Visjon nr. 6:

En månelanding, og ikke helt lik slik dette faktisk skjedde første gang i 1969. Men en detalj stemmer bra: visjonens fartøy bremses farten med rakettmotorer før landing på månen.

Visjon nr. 7:

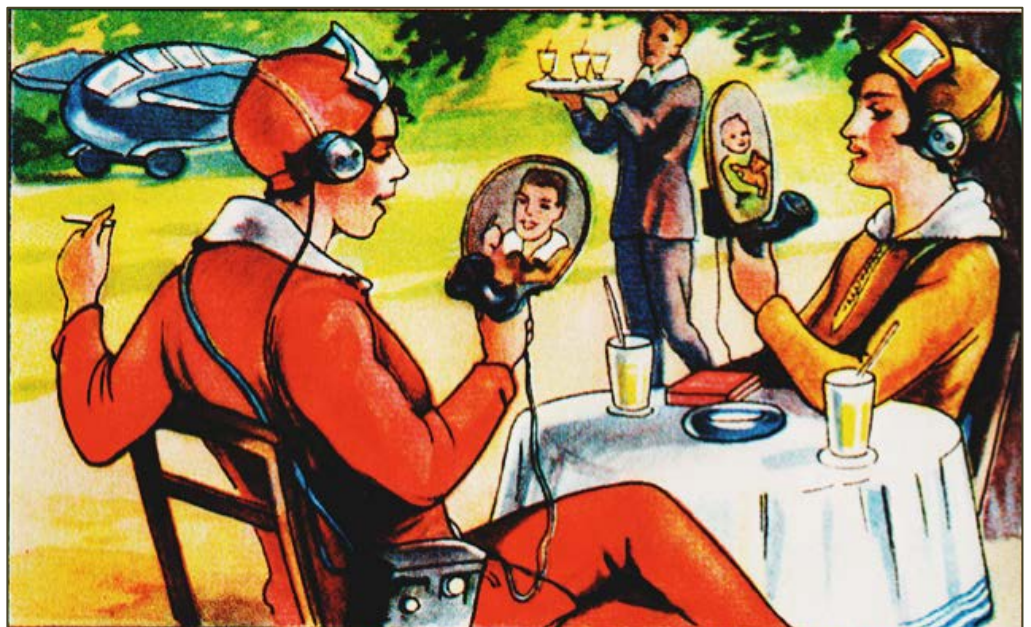
Oldefars tro på flygende transport var stor!

På visjonen løftes hotellskipet ikke av gass, men av en transformator som omformer tyngdekraften til en usynlig løftekraft. Således kan man laste skipet fullt og legge i vei til fjerne strøk, som f.eks. Australia.

Visjon nr. 8:

Denne visjonen har jo slått til 100%!! Trådløs telefon med bildeskjerm, ganske lik - bare litt større - dagens moderne mobiltelefoner og bruk av for eksempel Skype eller Facetime.

Privatflyet parkert i hagen i bakgrunnen, er kanskje ennå et stykke unna i tid? Og sigaretter, det har gått helt av moten!

Visjon nr. 9:

«Rakettkrysser», kunne oldefar i trettiårene lese at denne konstruksjonen ble kalt. Den skulle ha ti rakettmotorer montert på en lang, buet vinge og med plass til 400 passasjerer.

Denne visjonen likner veldig på dagens amerikanske stealth-bombefly B-2 (Northrop Grumman).

Visjon nr. 10:

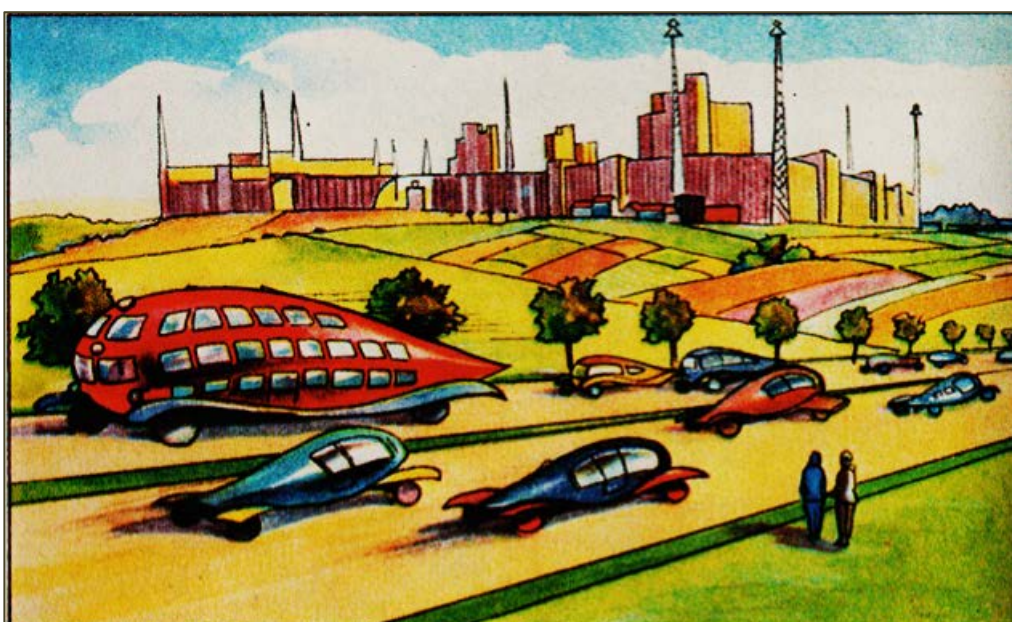
Å dra over Atlanteren i dette futuristiske skipet var som å ta med seg en hel bydel i svimlende hastighet. To dager skulle kjempeskipet bruke fra Hamburg til New York, med opptil 20.000 passasjerer.

Dagens største cruiseskip har 6.000 passasjerer, pluss mannskap på 2.000.

Visjon nr. 11:

Dråpeformede busser og personbiler med atomdrevne motorer vil i framtiden suse avgårde i hastigheter opp mot 1000 km/t.

Rart at ikke fotgjengerne som står så nærme reagerer på lufttrykk og støy???

Som et lite postskriptum til artikkelen «Feieren fra Hærland» i forrige nummer, kan det tilføyes at artikkelforfatteren Margaret Strand har for noen få dager siden, etter mange års mislykkede forsøk, klart å oppspore dama som er antagelig den eneste levende etterkommeren etter amerikaneren Georges onkel, Sverre Johan Johansen. Siden bibliotek har vært stengt i korona-tiden, har Nasjonalbiblioteket åpnet tilgang til skannet materiale på nettet som vanligvis krever personlig oppmøte på et folkebibliotek eller selve Nasjonalbibliotekets lokale. Ved å kombinere ekteskapslysninger, vielses- og dødsannonser fra NBs skannede aviser, gravsteinsinskrripsjoner fra Slekt og Datas nettside, et par søk på Facebook og noen meldinger via Messenger, har Toril f. Johansen (Sverre Johansens barnebarn) og George nå epost kontakt. En overlykkelig George skulle sende Toril noen slektsbilder.

Tilgang til NBs skannet online materiale kan søkes om fra Nasjonalbiblioteket Seksjon Publikums-tjenesten, Utlånet, man må logge seg på med BankID for å søke, tilgang gis i bibliotekets åpnings-tid, og for 8 timer om gangen. Hvor lenge dette tilbudet varer, vet vi ikke, så benytt anledningen mens du kan! Se: <https://www.nb.no/applications/access>

En forbryter i slekten?

For et par år siden jobbet jeg med slekten til en østfoldmann bosatt i Vestby. Da oppdaget jeg at det finnes fordeler med å ha straffedømte i slekten – man kan da finne bilder av personer som antagelig ellers aldri ville ha blitt fotografert, samt detaljerte personopplysninger.

Mannens farmor giftet seg i Sarpsborg i 1904 med en svensk innvandrер. Paret hadde konvertert til Metodistkirken der alle deres barn ble døpt. Bruden Anna var oppgitt å ha blitt født i Rakkestad i 1884, med far Johan Martin Rasmussen. Én av forloverne var en Kristian K. Klipper. Kirkebøker og folketellinger ga meg rikelig med opplysninger om hennes foreldre og søsken, og en god del om slekten bakover. Foreldrene Johan Martin Rasmussen og Maren Johansdatter var blitt viet i Rakkestad i 1885, der Johan var oppgitt å være gårdsmannssønn fra Klipper, og Maren fra Sævesplads. Det var først på et senere tidspunkt, da jeg brukte person-søkefeltet i Digitalarkivet, at jeg tilfeldigvis kom over følgende:

johan klipper		x 37 treff
▶ Johan Martin Rasmussen (f. 1863, Klipper)	♂	1885-09-20
Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld, Rakkestad sokn 1878-1893 (0128P)		
▶ Johan Martin Johansen (f. 1896, Klipper)	♂	1896-10-16
Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld, Rakkestad sokn 1894-1908 (0128P)		
▶ Johan Thøger Pedersen Klipper (f. 1849)	♂	1875
Kilde: Ministerialbok for Rakkestad prestegjeld 1862-1877 (0128P)		
▶ Johan Klipper (f. 1863, Rakkestad)	♂	1900-12-03
Kilde: Folketelling 1900 for 0102 Sarpsborg kjøpstad		
▶ Johan Martin Rasmussen Klipper (f. 1863, Rakkestad)	♂	
Kilde: Oslo politikammer, Kriminalavdelingen, Forbryteralbum I, nr. 5: Forbryteralbum, 1897-1899, nr. 4779-5738		

Vis alle treff ▶

Kildeinformasjon:

Oslo politikammer, Kriminalavdelingen,
Forbryteralbum I, nr. 5: Forbryteralbum, 1897-1899,
nr. 4779-5738

Gå til full kildeinformasjon ▶

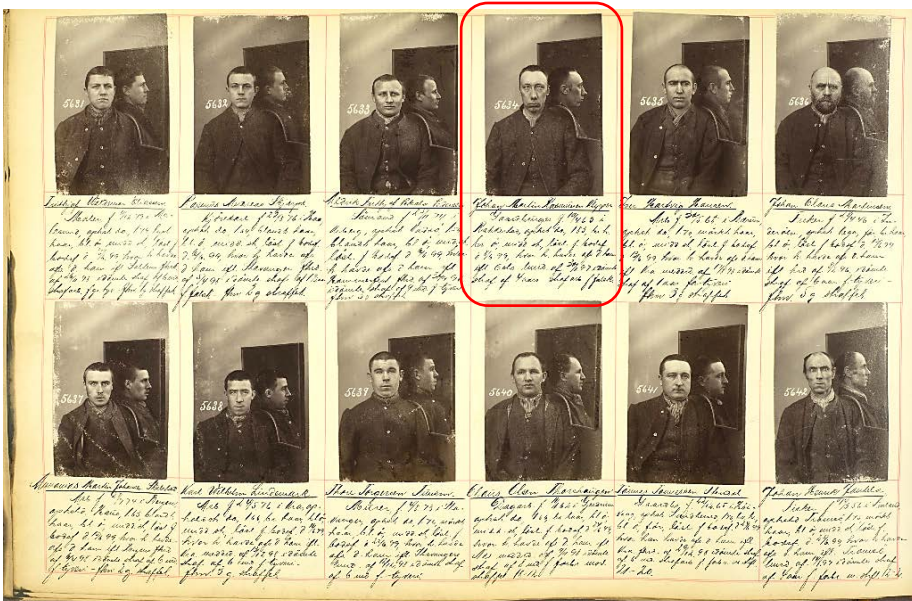
Fylke: Oslo
Kommune (1947): Oslo
Startår: 1897
Sluttår: 1899

Overområde i kilden:

5634 ▶

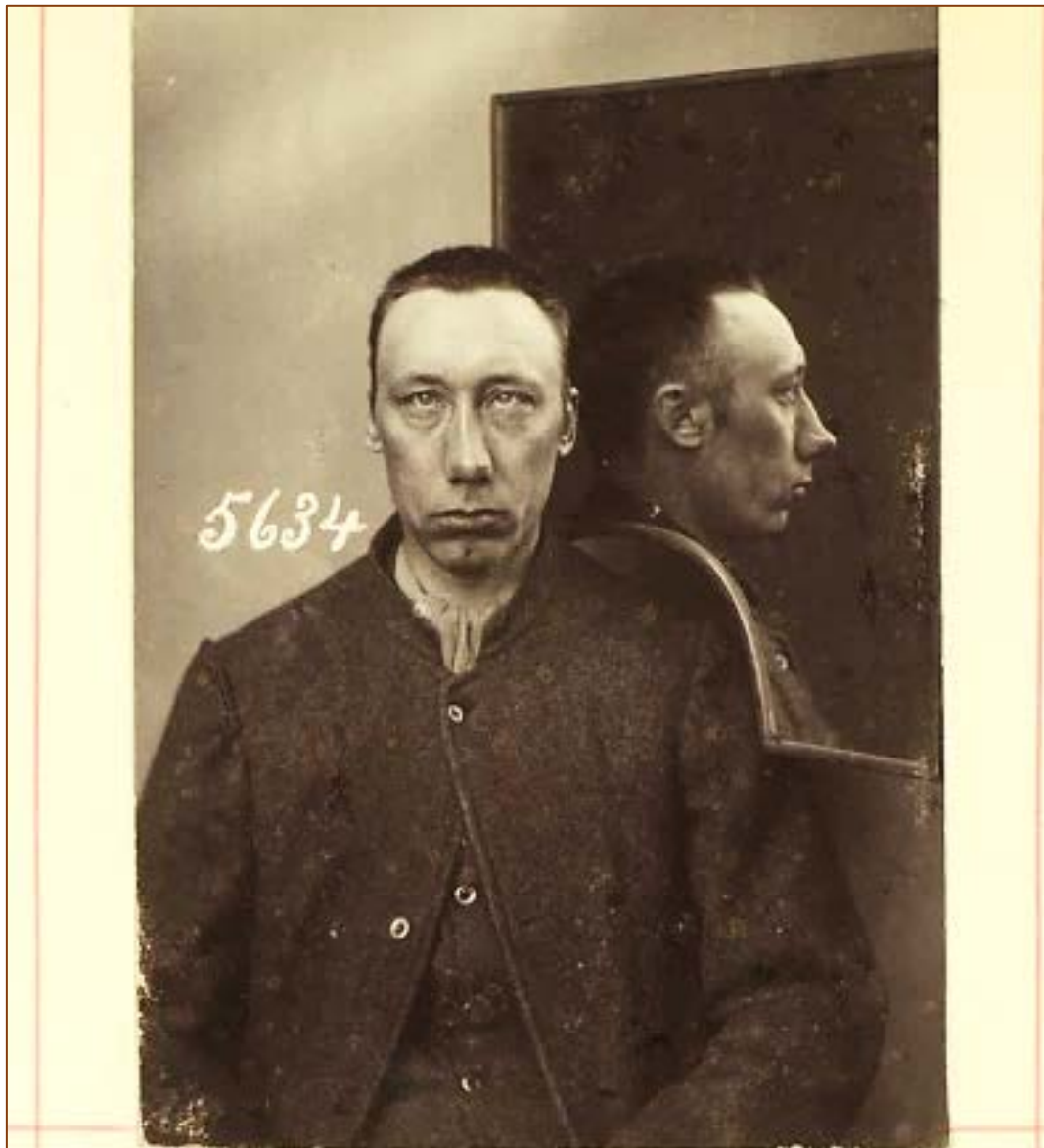
Løpenr/fangenr: 5634
Bildelenke: db10011700050074

Nysgjerrig, klikket jeg på bildelenken og fikk opp denne siden:

Og på neste side ser vi Johan Martin Rasmussen Klipper, både ansiktet og profilbilde, takket være oppstilling ved et speil.

Vi får ganske mange detaljer om disse straffedømte, bl.a. yrke, fødselsdato og sted, oppholdssted, høyde, hår- og øyenfarge, når de ble løslatt fra botsfengslet, hvor lenge de hadde sonet og for hva. For noen står det hvor mange ganger de hadde vært straffet tidligere.

Johan Martin Rasmussen Klipper.
Gaardbringer f. 1846 i
Rakkestad, opstst. do., 183, br. h.
br. o. mudd. st., læst. f. kodesf
d 8/6. 99, hvor h. havde aft. i ham
ift. Oslo lund. af 30, 97 vante
straf af 4 aars straf arb. f. falsk.

Oslo politikammer, Kriminalavdelingen, U/Ua/L0005: Forbryteralbum, 1897-1899, s. 72

Jeg begynte å undersøke hvilke «Karakter- og fangebok 1896- Riksarkivet, andre i de respektive flere kilder fantes om ham i 97» fra Botsfengslet. Noen av Statsarkivene. Digitalarkivet, og fant følgende i kildene om forbrytere finnes i

151
13.10
2.9

Johan Martin Rasmussen
Klipper

er uogletfødt d. 10. april 1863 i Rakkestad af foreldre gårdbruger Rasmus Jensen Klipper og frue Kristine Ellefsdatter. Gift. 6 børn. Gårdbruger. Konfirmeret 1877 i Rakkestad. Fjæmstavn Rakkestad

Løslatt 8 juni 1899
Reisepenge og ophold til Rakkestad 3,60

Per Olla Lagesens lagmænds dom af 30. januar 1897 er han nu forberedt med straffes Kap. 21 § 20, 2. led slot 4 års straffarbejde, hvoraf jeg an 114 dage for udkaldt varetagelse for dommens afsigelse og 3 dage efter samme.

Slot med jur. N 2 i denne sag.

Den 3. februar 1897 indkom han i Botsfængslet paa 2 aar, 4 mdr. og 3 dage.

Løslattes den 8. juni 1899.

Fangeprotokoll fra Botsfengslet 1896-1897, s. 65

Johan Klipper fikk med seg arbeidspenger og reisepenger da han ble løslatt den 8. juni 1899. Da 1900-tellingen ble tatt opp i desember 1900, var Johan i arbeid på Borregaard i Sarpsborg, og 10 år senere ble han oppgitt å være «Trærenseriarb», så han ser ut til å ha holdt seg på den smale sti etter løslatelsen.

Augj. 25 33 år gl. Har altid været hjemme i
Rakkestad paa den første gaard, som han har kjøbt
til at bestyde. Har god helse. Har ikke været sat
har været maadehalsen i drik.

Tuzen i straffen straffet eller sentskyg

3/4 97 opflyttet i — — — — — 2

15/7 " Kersat i — — — — — 1

for meddelelse til metfange.

14/8 97 opflyttet i — — — — — 2

30/6 " Svedker. god. — — — — — 3

18/10 " Opflyttet i — — — — — 3

7/5 98. Sendt benådningssøgning god.

30/6 " Svedker. Meget god.

20/7 " Ifølge kgl. reel. af 11/7 98 forinden han ikke be-
naadning.

20/8 opflyttet i — — — — — 4

8/6 99: Svedker og rouboeder. Meget god.

Præsens karakterer ved indkomst og løsladelse

var for læsning $\frac{25}{2}$ for religion $\frac{3}{2}$ og for skrivning $\frac{3}{2}$.

7/10 99 Fik til verkeloi Nr. 2900

Johan søkte om benådning i 1898, men ifølge Kongelig Resolution ble søknaden ikke innvilget.

Men når en ektemann og far blir straffedømt, får det konsekvenser for de etterlatte. Den gangen kom vanligvis hustru og barn i forlegenhet da forsørgeren ble fengslet, og det var tilfellet med Maren og barna. Vi får også vite fra avisomtalen av saken (se neste side) at Klipper hadde hatt en vanskelig økonomisk situasjon forut for falskneriet.

Paret hadde 6 barn før Johan ble dømt i 1897, og de fikk en sønn til i 1901. Sønnen Johan Martin, som ble født i 1896, døde som spebarn. 1900-tellingen viser at minst ett av barna kom i pleie hos andre. Den eldste, Anna Johanne, på 16 år, hjalp til hos foreldrene. Rasmus, 14 år, jobbet på en gård i Rakkestad.

Anne Kirstine som var 12 var pleiedatter hos en enke på Østby søndre i Rakkestad. Jens, f. 1892, var hos en gårdbruker på Funderud i Rakkestad som hadde andre fattigunderstøttede gutter boende hos seg, men Jens «Forsørges af sin fader» på det tidspunktet. Johan ble løslatt i 1899, han og kona Maren flyttet da til Sarpsborg og han må ha kommet i arbeid på Borregaard innen ganske kort tid.

I 1906 ble det rekvirert fødselsattest for sønnen Jens av Sarpsborgs Fattigvæsen. I 1910 ble han oppgitt å være «Fjøsgut» i Fredrikstad.

Hadde det bare vært like mange detaljerte opplysninger å finne om de lovlidige og ikke helt lutfattige anene våre!

IKA Østfold

har hjemstavnregistre og forhørprotokoller fra flere østfoldbyer. Disse er også kilder som er meget detaljerte og rike på personopplysninger om personer som mottok eller søkte om fattigunderstøttelse.

Hjemstavnforhør har en klausul på 80 år.

Vekselfalskneriet i Rakkestad for lagmandsretten.

10 falske vekselobligasjoner.

(N. t. b.)

Sagen mod gaardbrugerne **Johan Klipper** og Anton Gjulem fra Rakkestad samt forretningsfører Svend Thorp, Kristiania, der er tiltalte for i Akers og Skjebergs banker at ha anbragt falske vekselobligasjoner til et samlet beløb af 14 500 kroner, paabegyndtes igaar kl. 12½ i Oslo lagmandsret. Som forsvarer for gaardbruger Klipper mødte advokat Annæus Schjødt og for de to andre tiltalte advokat H. Blichfeldt. Som fagkyndige mødte stadskemiker Schmelck og kandidat J. Lunde. Tilhørerpladsen var fyldt af tilhørere.

Tiltalte nr. 1, gaardbruger **Johan Klipper**, erkjendte sig skyldig efter tiltalebeslutningen.

Tiltalte nr. 2, Thorp, erkjendte sig ikke skyldig i nogen af de forbrydelser, hvorfor han var sat under tiltale.

Tiltalte nr. 3, Gjulem, erkjendte sig hellerikke skyldig; først skjærtorsdag i fjor fik han at vide, at navneunderskrifterne var falske.

Tiltalebeslutningen omfatter ikke mindre end 11 punkter, — 10 falske vekselobligasjoner og 1 falsk attestasjon om tilstedeværelsen af endel ved 3 eksekusjonsforretninger udlagte gjenstande.

Klipper og Gjulem staa tiltalt for følgende vekselfalsknerier: 1) vekselobligasjon paa 1200 kr. i Skjebergs sparebank, 2) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank, 3) vekselobligasjon paa 2700 kr. i Akers sparebank (til fornyelse af obligasjon nr. 2), 4) vekselobligasjon paa 2000 kr. i Akers sparebank. Klipper alene tiltalt for følgende: 5) vekselobligasjon paa 800 kr. i Skjebergs sparebank, 6) vekselobligasjon paa 2000 kr. i Skjebergs sparebank, 7) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank, 8) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank. Endelig er Klipper sammen med

Sosial-Demokraten fra tirsdag 26. januar 1897 (fra nb.no) kunne endelig tilfredsstillende vår nysgjerrighet angående omstendighetene rundt Johan Klippers dom.

Vekselfalskneriet i Rakkestad for lagmandsretten

10 falske vekselobligasjoner (N.t.b.)

Sagen mod gaardbrugerne Johan Klipper og Anton Gjulem fra Rakkestad samt forretningsfører Svend Thorp, Kristiania, der er tiltalte for i Akers og Skjebergs banker at ha anbragt falske vekselobligasjoner til et samlet beløb af 14 500 kroner, paabegyndtes igaar kl. 12½ i Oslo lagmandsret. Som forsvarer for gaardbruger Klipper mødte advokat Annæus Schjødt og for de to andre tiltalte advokat H. Blichfeldt. Som fagkyndige mødte stadskemiker Schmelck og kandidat J. Lunde. Tilhørerpladsen var fyldt af tilhørere.

Tiltalte nr. 1, gaardbruger Johan Klipper, erkjendte sig skyldig efter tiltalebeslutningen.

Tiltalte nr. 2, Thorp, erkjendte sig ikke skyldig i nogen af de forbrydelser, hvorfor han var sat under tiltale.

Tiltalte nr. 3, Gjulem, erkjendte sig hellerikke skyldig; først skjærtorsdag i fjor fik han at vide, at navneunderskrifterne var falske.

Tiltalebeslutningen omfatter ikke mindre enn 11 punkter, — 10 falske vekselobligasjoner og 1 falsk attestasjon om tilstedeværelsen af en del ved 3 eksekusjonsforretninger udlagte gjenstande.

Klipper og Gjulem staa tiltalt for følgende vekselfalsknerier: 1) vekselobligasjon paa 1200 kr. i Skjebergs sparebank, 2) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank, 3) vekselobligasjon paa 2700 kr. i Akers sparebank (til fornyelse af obligasjon nr. 2), 4) vekselobligasjon paa 2000 kr. i Akers sparebank. Klipper alene tiltalt for følgende: 5) vekselobligasjon paa 800 kr. i Skjebergs sparebank, 6) vekselobligasjon paa 2000 kr. i Skjebergs sparebank, 7) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank, 8) vekselobligasjon paa 3000 kr. i Akers sparebank. Endelig er Klipper sammen med Thorp tiltalt for at ha anbragt to falske vekselobligasjoner i Akers sparebank, en paa 900 kr. og en paa 1800 kr., samt for udstedelsen af den overnævnte falske eksekusjonserklæring. Samtlige disse obligasjoner har Klipper, efter hvad han forklarede i lagmandsretten igaar, skrevet falske navne paa, ligesom han ogsaa har skrevet falske attestasjoner paa endossementserklæringene i lensmand Værns navn.

Klipper, der i gaardsdagens retsmøde begyndte sin forklaring, forklarede, at han sad i daarligere økonomiske kaar, og at det var Gjulem, som først hadde bragt paa bane planen om at skrive falske vekselobligasjoner. Efterat de flere gange hadde talt sammen om sagen, skrev saa Klipper den første falske obligasjon paa 1200 kroner.

Sagens behandling fortsættes i dag kl. 9. Sagens behandling antages at ville medta 3-4 dage.

Thorp tiltalt for at ha anbragt to falske vekselobligasjoner i Akers Sparebank, en paa 900 kr. og en paa 1800 kr., samt for udstedelsen af den ovennævnte falske eksklusjonserklæring. Samtlige disse obligasjoner har Klipper, efter hvad han forklarede i lagmandsretten igaar, skrevet falske navne paa, ligesom han ogsaa har skrevet falske attestasjoner paa endossementserklæringerne i lensmand Børns navn.

Klipper, der i gaaradagens retsmøde begyndte sin forklaring, forklarede, at han sad i daarlige økonomiskekaar, og at det var Gjulem, som først hadde bragt paa bane planen om at skrive falske vekselobligasjoner. Efterat de flere gange hadde talt sammen om sagen, skrev saa Klipper den første falske obligasjon paa 1200 kroner.

Sagens behandling fortattes idag kl. 9. Sagens behandling antages at ville medta 3—4 dage.

Bekjendsk. To Gaardbrugere fra Rakkestad **Johan Klipper** og Anton Gjulem er tilligemed en Forretningsfører Thorp arresterede for at have anbragt falske Papirer i Skjeberg Sparebank og i Akers Sparebank ialt paa ca. 10 000 Kr. Klipper har afgivet fuld Tilstaaelse, Gjulem tilstod ogsaa først sin Delagtighed men har senere taget Tilstaaelsen tilbage og erklærer sig uskyldig; Thorp paastaar at have været Mellemand ved Transaktionerne men vil have handlet i god Tro. — Sagen behandles for Tiden for Lagmandsretten i Kristiania.

Fredrikhalds Tilskuer hadde en kort paragraf om saken den 26. januar 1897. (nb.no)

«Nils og Blåmann»

Det er vel ikke mange som husker tegneserien om ni-åringen Nils og bukken hans Blåmann i dag. Serien var meget populær fram til 1967. Den ble publisert i Illustrert Familieblad fra 1927, og senere som årlige julehefter. Den var skrevet av Sigurd Winsnes og tegnet av Ivar Mauritz-Hansen. (Kilde: www.fjukstads.net).

Fotoet til høyre viser min bror Paul, med onkel Magnus og kusine Eva på Gålå-fjellet sommeren 1937. Paul var Mosse-gutt (1929-2018).

God sommer til dere alle! *Morten Edvardsen*

